
Protokoll

Regionstyrelsen

---

12 december 2024

Regionstyrelsens protokoll

Plats och tid	Bornholm, Rådhuset Visborg, 12 december 2024, klockan 09.00–15.00
Beslutande	Andreas Unger (M), 1:e vice ordförande Eva Nypelius (C), 2:e vice ordförande Thomas Karlström (S) Oscar Lindster (S) Jenny Larsson (S) Håkan Ericsson (S), tjug ersättare Helena Bogsjö (S), tjug ersättare, § 410-440, 442, 444-446, 449-453, 455-464 Sara Vilhelmsson (M) Mariette Nicander (M), ej närvarande § 448, 454, 465 Johan Malmros (C) Bibbi Olsson (C), tjug ersättare Anna Hrdlicka (L), tjug ersättare Jörgen Benzler (V), tjug ersättare Jennifer Medin (MP) Lars Engelbrektsson (SD)
Ersättare	Greger Eneqvist (S), tjänstgörande § 408-409, 441, 443, 447, 448, 454, 465 Katrina Ansarfwe (S) Lina Runander (M), tjänstgörande § 448, 454, 465 Mårten Silvén (M) Micke Seid (MP)
Övriga	Helena Hagstedt, stadssekreterare, RSF Ulrika Jansson, ekonomidirektör, RSF Petra Jonsson, pressekreterare, RSF Roland Engqvist, EU strateg, RSF, § 408-409 Anne Andersson, Managing Director, § 408-409 Susanna Palomaa, enhetschef, RSF, § 408, 409, 448 Henry Henziger, förvaltningscontroller, RSF, § 411-415 Lise Langseth, samhällsbyggnadsdirektör, SBF, § 411-415 Mikael Wollbo, redovisningschef, RSF, § 411-418 Angelica Andersson Fihn, avdelningschef, RSF, § 424-432 Karin Leoson, kulturstrateg, RSF, § 424-428 Cecilia Björkander, enhetschef, RSF, § 424-428 Paola Ciliberto, enhetschef, RSF, § 424-428 Per Wallstedt, fritidsstrateg, RSF, § 429-432 Malena Bendelin, enhetschef, RSF, § 435 Anders Lindholm, planeringsstrateg, RSF, § 435 Lotta Israelsson, HR-direktör, RSF, § 447

Helena Martinger, strategiskt ledningsstöd, RSF, § 447
Izabelle Bengtsson, beredskapsstrateg, RSF, § 465

Datum för justering

18 december 2024

Paragrafer

§ 408–465, varav § 410, 424–425, 433–435, 445–446 och 461
justerades omedelbart

Paragrafer

Paragraferna beslutades i följande ordning: § 410-440, 442,
444-446, 449-453, 455-464, 408-409, 441, 443, 447, 448, 454,
465

Underskrifter

Detta protokoll har justerats digitalt och saknar därför
signaturer.

Sekreterare Helena Hagstedt

Ordförande Andreas Unger

Justerare Oscar Lindster

ANSLAG/BEVIS	Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Organ	Regionstyrelsen
Sammanträdesdag	2024-12-12
Protokollet anslås	19 december 2024
Anslaget tas ned	10 januari 2025
Protokollets förvaringsplats	Regionstyrelseförvaltningen

Register

RS § 408	Information. Presentation av Brysselkontoret	8
RS § 409	Information. Inbjudan att nominera till ordförandeposter i CPMR Östersjökommissionens arbetsgrupper	9
RS § 410	Region Gotlands Kulturpris 2024	10
RS § 411	Intern kontrollplan 2025 - Regionstyrelseförvaltningen	13
RS § 412	Verksamhetsplan 2025 - Regionstyrelseförvaltningen	15
RS § 413	Beslutsattester 2025 för regionfullmäktige, regionstyrelsen, regionstyrelseförvaltningen samt regionövergripande verksamheten	16
RS § 414	Nedskrivning av kundfordringar 2024	17
RS § 415	Månadsrapport ekonomi 2024	18
RS § 416	Investeringsuppföljning	21
RS § 417	Uppdrag. Prioritering av investeringar 2025-2027	22
RS § 418	Uppdrag. Utreda 1 % effektivisering inom digitalisering, bemanning, inköp och lokaler 2025-2027	26
RS § 419	Internkontrollplan 2025 - Räddningstjänsten	29
RS § 420	Verksamhetsplan 2025-2029 Räddningstjänsten	31
RS § 421	Beslutsattester 2025 för räddningstjänsten	32
RS § 422	Indexjustering av timtaxa för verksamheter inom tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor (LSO) samt tillstånd och tillsyn enligt lag om brandfarliga och explosiva varor (LBE) 2025	33
RS § 423	Indexjustering av taxa för automatlarm 2025	35
RS § 424	Fördelning av verksamhetsstöd till kulturorganisationer 2025	37
RS § 425	Förslag till alternativt nyttjande av projektstöd kultur samt hantering av ej utnyttjat driftsstöd 2024	40
RS § 426	Omfördelning av stödmedel	44
RS § 427	Biblioteksplan 2026-2029	45
RS § 428	Förlängning Filmstrategi 2018-2025	46
RS § 429	Försäljning namnrättigheter arenan Visborg	48
RS § 430	IOP, RF-SISU Gotland och Region Gotland, 2025-2027	50
RS § 431	IOP – Fritidsbanken	55
RS § 432	Information. Status gällande gymnastikhall i Visby	58
RS § 433	Remiss. Staten och kommunsektorn – samverkan, självstyrelse, styrning (SOU 2024:43)	60

RS § 434	Remiss. Enklare att överblicka riktade statsbidrag – Statskontorets förslag till en samlad informationsportal	65
RS § 435	Remiss. Förslag till område av riksintresse för totalförsvarets anläggningar	67
RS § 436	Samverkan hållbart flyg	72
RS § 437	Information. Expropriation av fastigheten Vall Hardings 1:7 .	74
RS § 438	Information. Dataskyddsombud	76
RS § 439	Information. Översiktsplan för Gotland 2040	77
RS § 440	Information. Lägesrapport bildandet av nationalpark på norra Gotland	79
RS § 441	Laglighetsprövning enligt kommunallagen gällande partistöd	82
RS § 442	Uppföljning uppdrag regionstyrelseförvaltningen	83
RS § 443	Förfrågan om direktmarkanvisning för byggemenskap i Slite	84
RS § 444	Kvartalsrapportering- Jämställdhetsintegrering	87
RS § 445	Avvikelser vilotidsregler 2025	89
RS § 446	Dispensansökan arbetstid	91
RS § 447	Hälso- och friskvårdsriktlinje	93
RS § 448	Förlängd utvärderingsperiod för arbetsmodell för landsbygdsutveckling	95
RS § 449	Motion. Ekonomiskt stöd till Missionsbåtföreningen Skeppskyrkan	96
RS § 450	Motion. Kostnadsfria kultur och idrottsaktiviteter för barn och unga	98
RS § 451	Motion. Stärk Fårösundskolan	100
RS § 452	Motion. Gruppstorlek i förskolan	101
RS § 453	Motion. Inför riktlinjer för barngruppernas storlek i förskolan enligt Skolverkets riktmarke	103
RS § 454	Motion. Utred förutsättningarna för insatsen extravuxen	105
RS § 455	Motion. Ta bort klockningen för Hemtjänstpersonalen på Gotland	107
RS § 456	Medborgarförslag. Bygg en stor simhall i Visby.	109
RS § 457	Medborgarförslag. Anlägga en discgolfbana, frisbeegolfbana	111
RS § 458	Medborgarförslag. En utomhus skatepark i betong	113
RS § 459	Medborgarförslag. Möjlig lösning på Södertorgs svarta fläck	114
RS § 460	Medborgarförslag - Extra elverk vid kris	115
RS § 461	Avsägelse och fyllnadsval	116
RS § 462	Anmälan av delegationsbeslut	117
RS § 463	Information. Vissa inkomna handlingar	118

RS § 464	Regiondirektörens information	119
RS § 465	Remiss av betänkandet Motståndskraft i samhällsviktiga tjänster (SOU 2024:64)	120

RS § 408   **Information. Presentation av Brysselkontoret**

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.
-

Sammanfattning

Anne Andersson, Managing Director, Stockholm Region EU Office informerar regionstyrelsens ledamöter om Brysselkontoret. Anne Andersson berättar om kontorets verksamhet och nyttan för Region Gotland. Hon berättar även om vad som är på gång i EU med ny kommission och den nya strategiska agendan för perioden 2025-2029.

RS § 409

Information. Inbjudan att nominera till ordförandeposter i CPMR Östersjökommissionens arbetsgrupper

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.
-

Sammanfattning

Roland Engkvist, strateg EU/Internationella frågor, regionstyrelseförvaltningen, informerar regionstyrelsens ledamöter om inbjudan att nominera till ordförandeposter i CPMR Östersjökommissionens arbetsgrupper.

RS § 410 Region Gotlands Kulturpris 2024

Ärendenummer: RS 2024/893
Paragraf föregående instans: KFB § 41

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Regionfullmäktige har att utdela pris.

Regionstyrelsens beslut

- 2024 års mottagare av Region Gotlands kulturpris är Visby Dansskola.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Region Gotland har sedan 1962 årligen utdelat ett kulturpris. Priset utdelas som det står i kriterierna: *"till person/-er och/eller förening som för Gotland utfört bestående kulturgärning i detta begrepps vidaste bemärkelse"*. Den nominerade behöver inte vara bosatt eller verksam på Gotland, men ska ha bidragit till en betydande kulturgärning för Gotland. Det går inte att nominera en tjänsteperson anställd inom Region Gotland. Kulturpristagare utses av regionstyrelsen på förslag av enskilda medborgare eller organisationer.

Kulturpriset består av en prissumma om 25 000 kr samt ett diplom. Traditionen är att priset delas ut i samband med regionfullmäktiges sammanträde i december.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen har genom sedvanlig annonsering i lokal media, information på regionens webb och genom spridning i olika sociala medier samt även i år med en liten film, utlyst möjligheten att nominera 2024 års kulturpristagare. Enskilda medborgare och organisationer har erbjudits att via e-tjänst inkomma med nomineringar. I de fall detta inte varit möjligt har även regionstyrelseförvaltningen mottagit ett antal vanliga brev och telefonsamtal med motiveringar till nomineringar. Regionstyrelseförvaltningen har i år tagit emot totalt 86 nomineringar av 26 olika kandidater.

Årets nominerade är (namn på person eller organisation samt konstart):

Sara Härstedt Carlsson	Alla konstarter
Dan u Kjell	Musik/kulturarv
Julia Westberg	Musik
Stefan Haase	Kulturarv

Ingmarie Tellström	Kulturarv
Vilhelm Blomgren	Scenkonst (dans, teater, cirkus med mera)
Sara Jacobsson	Scenkonst (dans, teater, cirkus med mera)
Helena Wessman	Musik
Knut Stahle	Konst
Lennart Walman	Musik
Vamlingbo Kammarmusikfestivals Stödförening VKS	Musik
Mikael "Micke" Lyander	Musik
Erik Larsson	Kulturarv
Space-rum för skapande	Slöjd/form/design
Owe Ronström	Kulturarv
Anders R Johansson	Litteratur
Kulturföreningen ROXY	Musik
Jan Ekedal	Musik
Kristina Torsson	Slöjd/form/design
Jakobsson, Ulf Bertil Belle	Kulturarv
Björn Ahlsén	Konst
Ivana Egic	Konst
Ylva Olsson	Musik
Anders Årfelt	Konst/Form/design
Janette Bornmarker	Konst
Jakob Ringbom & Lars Almgård Kruthoff	Litteratur/Kulturarv

Förslag på urval av kandidaterna ovan görs av förvaltningen till kultur- och fritidsberedningen som därefter föreslår regionstyrelsen att utse årets kulturpristagare.

Ärendets behandling under mötet

Kultur- och fritidsberedningens ordförande Oscar Lindster (S) läser upp nomineringen:

”Med kontinuitet och bred förankring har Visby Dansskola gett generationer av dansintresserade gotlänningar möjlighet att få uttrycka sig i allt från barndans, showdans och hiphop, till bugg och foxtrot. Visby Dansskola har i snart femtio år bidragit till stor dansglädje både i studion och på scenen och är en fortsatt viktig aktör och samarbetspart för utvecklingen av dansen på Gotland, likväl som en mycket angelägen verksamhet där barn och unga får en meningsfull fritid. Tack Monica, Håkan och Sara för allt ni gjort och gör för dansen på Gotland.”

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Regionstyrelsen utser Visby Dansskola till 2024 års mottagare av Region Gotlands kulturpris.

Beslutsunderlag

Bilaga- Årets samtliga inskickade nomineringar med motiveringar

Bilaga- Tidigare års pristagare, 1962-2023

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-03

RS § 411 Intern kontrollplan 2025 - Regionstyrelseförvaltningen

Ärendenummer: RS 2024/850

Paragraf föregående instans: AU § 278

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelseförvaltningens internkontrollplan för 2025 fastställs.
- Ytterligare en kontrollpunkt läggs till Internkontrollplan 2025 gällande HR processen. Stickprovskontroll ska göras gällande referenstagning och bakgrundskontroll.

Sammanfattning

Enligt riktlinjerna för intern kontroll har respektive nämnd/styrelse det yttersta ansvaret för att en god intern kontroll skapas och att uppföljning sker inom respektive verksamhetsområde.

Som ett led i att utveckla arbetet med den interna kontrollen har regionstyrelseförvaltningen sedan ett par år arbetat systematiskt med riskanalyser av verksamheten. Riskanalyser sker i såväl lednings-, huvud, och stödprocesser.

En bedömning har gjorts av risk utifrån sannolikhet att den inträffar (värde 1-4) och konsekvens om så sker (värde 1-4). Insatt i en matris genererar detta ett riskvärde som möjliggör en prioritering av risker. Risker hanteras i tre spår:

- Ingå i intern kontrollplan.
- Aktivitet i verksamhetsplaner.
- Fråga att lyfta i budgetprocess.

Förvaltningen har genomfört 84 riskanalyser. Av dessa uppvisar 38 ett riskvärde större eller lika med 8. I arbetet med framtagande av den interna kontrollplanen är det dessa som redovisas. För att få mer fakta har sex risker bedömts vara aktuella för att hanteras i 2025 års interna kontrollplan.

Sammantaget ger samtliga riskanalyser en bra grund för verksamhetsutveckling. Ett antal risker kommer säkerligen också lyftas till diskussion i kommande dialoger kring resurser.

Ärendets behandling under mötet

Mariette Nicander (M) yrkar att ytterligare en kontrollpunkt ska läggas till Internkontrollplan 2025 gällande HR processen. Stickprovskontroll ska göras gällande referenstagning och bakgrundskontroll.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och Mariette Nicanders tilläggsyrkande och finner att Mariette Nicanders tilläggsyrkande bifalls.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag med ändring i enlighet med Mariette Nicanders yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelsens tjänsteskrivelse 2024-10-24

RS § 412 Verksamhetsplan 2025 - Regionstyrelseförvaltningen

Ärendenummer: RS 2024/852
Paragraf föregående instans: AU § 282

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelseförvaltningens verksamhetsplan för 2025 fastställs.
-

Sammanfattning

Verksamhetsplanen är framtagen utifrån Region Gotlands mål och budget som bland annat innehåller övergripande prioriteringar och mål, ekonomiska förutsättningar och nämnds specifika uppdrag.

Syftet med verksamhetsplanen är bland annat att synliggöra hur regionstyrelseförvaltningen ska arbeta med de övergripande prioriteringarna och målen och hur dessa ska följas upp. Verksamhetsplanen, som har ett femårs perspektiv revideras årligen och fastställs av regionstyrelsen.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Verksamhetsplan 2025-2029
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-12

RS § 413   **Beslutsattestanter 2025 för regionfullmäktige, regionstyrelsen, regionstyrelseförvaltningen samt regionövergripande verksamheten**

Ärendenummer: RS 2024/851

Paragraf föregående instans: AU § 280

Regionstyrelsens beslut

- För regionövergripande verksamhet 2025 utses beslutsattestanter och ersättare enligt upprättat förslag (bilaga 1).
- För regionfullmäktige och regionstyrelse 2025 utses beslutsattestanter och ersättare enligt upprättat förslag (bilaga 2).
- För regionstyrelseförvaltningen 2025 utses beslutsattestanter och ersättare enligt upprättat förslag (bilaga 3).
- Regiondirektören bemyndigas att löpande under året utse attestanter och göra de förändringar som i övrigt är nödvändiga i attestförteckningarna på grund av exempelvis att medarbetare slutar och att nyanställningar sker.

Sammanfattning

Enligt riktlinjer för attest ska varje nämnd årligen utse personer med rätt att beslutsattestera eller vara ersättare för dessa. Nämnden kan delegera till tjänsteman att utse namngivna personer till beslutsattestanter. I bilagorna 1-3 redovisas förslag till beslutsattestanter 2025 för regionfullmäktige, regionstyrelse, regionstyrelseförvaltningen samt för regionövergripande verksamhet.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 Beslutsattestanter 2024 - regionövergripande verksamhet
Bilaga 2 Beslutsattestanter 2024 - regionfullmäktige och regionstyrelse
Bilaga 3 Beslutsattestanter 2024 – regionstyrelseförvaltningen
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-07

RS § 414 Nedskrivning av kundfordringar 2024

Ärendenummer: RS 2024/2275

Paragraf föregående instans: AU § 281

Regionstyrelsens beslut

- Informationen godkänns.

Sammanfattning

Enligt riktlinjerna för kundfakturering, kravhantering och inkasso (RS § 260, 2022 09-28) är nedskrivning av kundfordringar verkställighet.

Nedskrivning av kundfordringar ska göras löpande under året i de fall fordringarna skickats för långtidsbevakning hos inkassobolag. Nedskrivning innebär inte att regionen avstår från att bevaka fordran. Nedskrivningen innebär att fordran tas bort från balansräkningen och att en kostnad för kundförlust redovisas i den verksamhet som är upphov till fordran.

Eventuella återvunna fordringar återförs till respektive verksamhet och redovisas då som en intäkt.

De totala nedskrivningarna av kundfordringar år 2024 uppgår till 4 928 850 kr, varav konkurser 59 529 kr. Kundförlusternas fördelning per nämnd framgår av bilagan.

Nedskrivning av kundfordringar inom regionstyrelsens ansvarsområde uppgår till 80 646 kr.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Bilaga, Nedskrivningar av kundfordringar 2024

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-06

Skickas till

RSF Ekonomi

RS § 415 Månadsrapport ekonomi 2024

Ärendenummer: RS 2024/877
Paragraf föregående instans: AU § 310

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Regionstyrelsen beslutade den 5 mars 2024 att utifrån sin uppsiktsplikt ge regiondirektören i uppdrag att på varje regionstyrelsesammanträde i särskild ordning återkomma med ekonomisk rapport för hälso- och sjukvårdsnämnden, barn- och utbildningsnämnden och miljö- och byggnämnden. Den 18 juni utökades uppdraget till att även omfatta socialnämnden och tekniska nämnden.

Den här rapporteringen avser utfallet i nämnderna till och med november 2024. På grund av behovet av snabb information har nämnderna inte alltid hunnit behandla månadsrapporten när rapporteringen sammanställs inför regionstyrelsens sammanträde. Rapporteringen sker därför i vissa fall direkt från förvaltningen till regiondirektören.

Nämndernas prognos från delårsrapport 2 bedöms vara i princip oförändrad. Socialnämnden rapporterar att underskottet troligen blir lägre än senaste prognosen på -38 miljoner kronor. Övriga nämnder rapporterar mindre avvikelser mot senaste prognos. I delårsrapport 2 redovisades en årsprognos för nämnderna på -164 miljoner kronor (mnkr). För hela regionen var den totala prognosen i delår 2 -264 mnkr.

Nettokostnadsutvecklingen i perioden januari – november är 4,9 procent (7,5 procent delår 2). I november görs ingen fullständig periodisering av intäkter och kostnader vilket gör att nettokostnadsutvecklingen inte blir helt jämförbar. Budgetavvikelsen för samtliga nämnder är -82 miljoner kronor i perioden. Det händer ganska mycket i redovisningen sista månaden vilket gör att det är svårt att förutse hur resultatet kommer att bli trots att det bara är några veckor kvar på året. Baserat på den här uppföljningen bedöms den sammantagna prognosen vara i princip oförändrad trots att både gemensamma och nämndspecifika åtgärder beslutats.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen rapporterar ett underskott mot budget på -96 mnkr för perioden januari-november. Intäkterna är något bättre än budget. Statsbidragen är högre än 2023 främst på grund av sektorsbidraget. Kostnaderna är däremot högre än budget, särskilt personalkostnader inom somatisk vård och läkemedelskostnader. Kostnaden för köpt vård är svår att analysera då registreringen på regionstyrelseförvaltningen ligger efter på grund

av sjukdom. Kostnaden för inhyrd personal är fortfarande väsentligt lägre än föregående år. Kostnadsutvecklingen är 3 procent. Jämfört mot de tidigare höga nivåerna är detta en mer ”rimlig” nivå och även på nivåer som innan pandemin. Målet är att sänka nivån ytterligare.

Prognosen pekar fortfarande på ett underskott på 112 mnkr. Största riskerna mot prognosen är framförallt kostnader för läkemedel där kostnaden under senare månader varit betydligt högre än förväntat.

Socialnämnden

Socialförvaltningen rapporterar ett underskott mot budget på 26 mnkr i perioden (35 mnkr i oktoberrapporten). Nettokostnaderna har ökat med 7 procent (9,0 i oktoberrapporten). Det förbättrade resultatet beror på att en intäkt från statsbidrag bokförts med 12 mnkr, främst avseende särskilt boende och hemsjukvård. Att delar av bidraget bokförts nu beror på att utfallet av kostnaderna för vissa planerade aktiviteter och tjänsten nu är kända. Efter avstämning i december tillkommer ytterligare intäkter från statsbidrag. Det gör att prognosen för helåret blir bättre än -38 mnkr som rapporterades i delårsrapport 2.

Det är fortsatt stora underskott och stora kostnadsökningar för de tre stora utförarverksamheterna hemtjänst, särskilt boende och omsorg om personer med funktionsnedsättning. Avdelningarnas arbete med att effektivisera schemaläggning och bemanning samt arbetssätt fortgår. Hittills har personalkostnadsökningen avtagit inom hemtjänsten och särskilt boende. Dock är det fortfarande ett högre kostnadsläge vilket bedöms bero på svårighet att schemalägga utifrån nya regler. Både hemtjänsten och avdelningen för omsorg om personer med funktionsnedsättning arbetar med ett centralt stöd för schemaläggning. Sammantaget finns det ekonomiska effekter av åtgärderna men arbetet med schemaläggning tar tid.

Barn- och utbildningsnämnden

För perioden januari-november rapporterar utbildnings- och arbetslivsförvaltningen ett underskott på 15 mnkr. Den senaste årsprognosen från delår 2 visade ett underskott på 17,8 mnkr. En ny bedömning av prognosen pekar på ett underskott på 19 mnkr.

Nettokostnaderna har ökat med 3,7 procent i perioden.

Miljö- och byggnämnden

Den senaste prognosen för miljö- och byggnämnden visade ett underskott på 11 mnkr. För perioden januari-november rapporterar samhällsbyggnadsförvaltningen ett underskott om 12,3 mnkr.

Underskotten till och med november månad finns på avdelning bygglov, planering och geografisk information samt miljö och livsmedel. Underskotten beror på lägre intäkter än vad som budgeterats.

Förvaltningens fokus är att öka intäkterna på alla avdelningar. Arbetsuppgifter som genererar intäkter är högst prioriterade.

Tekniska nämnden

Tekniska nämndens årsprognos efter delår 2 var -4 mnkr. Teknikförvaltningen bedömer att det kan bli något bättre utfall för den skattefinansierade verksamheten och på avfallsverksamheten men sämre för VA- verksamheten. För perioden januari-november redovisas ett överskott på totalt 3 mnkr på förvaltningen, +30 mnkr i den skattefinansierade verksamheten och -27 mnkr i de avgiftsfinansierade verksamheterna. Det största underskottet finns i VA-verksamheten och är kopplade till utbrottet av Clostridium Perfringens i vattentäkten vid Langes hage i Visby. Underskottet i VA-verksamheten är i perioden 34 mnkr. Prognosen i delår 2 var ett underskott på 30 mnkr. Årsresultatet blir sannolikt sämre.

Bedömning

Förvaltningarna och nämndernas arbete för att nå en budget i balans behöver fortsätta. Det finns tecken som tyder på att kostnadsutvecklingen har avstannat men det är en fortsatt en kraftig ekonomisk obalans i nämndernas verksamheter.

Ärendets behandling under mötet

Lise Langseth, samhällsbyggnadsdirektör, samhällsbyggnadsförvaltningen, svarar på frågor ställda till samhällsbyggnadsförvaltningen.

Markus Swahn, economichef, hälso- och sjukvårdsförvaltningen, svarar på frågor ställda till hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

Marica Gardell, socialdirektör, socialförvaltningen, svarar på frågor ställda till socialförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Teknikförvaltningens ekonomisk rapport november 2024-11-11

Socialförvaltningens månadsrapport ekonomi november 2024-12-06

Hälso- och sjukvårdsförvaltningens ekonomisk rapport november 2024-11-11

Samhällsbyggnadsförvaltningen ekonomisk rapport november 2024-12-05

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningens ekonomisk rapport november 2024-12-06

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-12-09

RS § 416 Investeringssuppföljning

Ärendenummer: RS 2024/874

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

För att underlätta för regionstyrelsen i sin uppsikt över förvaltningar och bolag inom Region Gotland, ska regionstyrelsen vid varje regionstyrelsemöte få en rapport som redogör för framdriften av Region Gotlands största investeringsprojekt. Projekten följs ur tre olika perspektiv – tid, kvalitet och ekonomi. De tre perspektiven bedöms utifrån färgerna grönt, gult och rött.

Grönt betyder att det inte finns några avvikelser jämfört mot vad som planerats. Gult betyder att det finns mindre avvikelser och rött betyder att det finns stora avvikelser.

Rapporteringen avser de investeringsprojekt som har en totalbudget som överstiger 20 mkr. Det är tekniska nämnden som för tillfället ansvarar för alla projekt som har en budget som överstiger 20 miljoner kronor.

Rapporteringen avser status den 22 november 2024.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-12-09

RS § 417 Uppdrag. Prioritering av investeringar 2025-2027

Ärendenummer: RS 2024/2284

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Investeringsbudgeten för äldreboende i Visby stryks.
- Investeringsbudget för investeringar i kök 2025 stryks.

Regionstyrelsens beslut

- Regiondirektören får i uppdrag att återkomma till budgetberedningen i maj 2025 med ett samordnat prioriterat förslag för investeringar i skattefinansierad verksamhet 2025-2027 som inte överskrider 1,5 miljarder kronor.

Sammanfattning

I samband med att budgeten för 2025 beslutades av regionfullmäktige i november gavs ett uppdrag till regionstyrelsen att ta fram ett förslag på

prioritering och eller omprioritering av investeringar med ett maxtak på 600 miljoner kronor år 2025-2027. Uppdraget ska återrapporteras till regionstyrelsen i december.

Koncernledningen har arbetat med olika förslag och gått igenom investeringsbudgeten för att bedöma vad som kan tas bort eller skjutas fram.

Investerings budget, mnkr	Beslut 2025	Nytt förslag år 2025	Beslut 2026	Nytt förslag 2026	Beslut 2027	Nytt förslag 2027
Skattefinansierad verksamhet	458	448	458	458	678	548
Badhus	82	82	126	147	77	56
Avgiftsfinansierad verksamhet	215	215	290	290	328	328
Summa	755	745	874	895	1 083	932

Socialförvaltningen har gjort en ny bedömning av behovet av äldreboenden och det planerade äldreboendet i Visby bedöms inte behövas. Byggstart var planerat till 2027 med en total budget på 272 miljoner kronor.

En ny kalkyl för bygget av det nya badhuset har tagits fram och innebär att budgeten behöver fördelas på ett annat sätt mellan åren. 2025: 82 mnkr, 2026: 147 mnkr, 2027: 56 mnkr

Investeringsbudgeten på 10 miljoner kronor för kökslokaler 2025 kan strykas . Bedömningen är att den budget som finns i kompletteringsbudgeten kommer att räcka för planerade investeringar 2025.

Justering investeringar	År 2025	År 2026	År 2027
Beslutad budget äldreboende Visby	0	0	130
Ny budget äldreboende Visby	0	0	0
Beslutad budget lokalinvesteringar kök	10	10	15
Ny budget lokalinvesteringar kök	0	10	15
Beslutad budget badhus	82	126	77
Ny budget badhus	82	147	56

Samtliga förvaltningar har tittat på möjligheten att minska potten för investeringar i maskiner och inventarier men bedömt det som svårt då många av nästa års inköp redan är påbörjade.

Inom hälso- och sjukvården görs bedömningen att potten för medicinteknisk utrustning skulle kunna minska något samt att ombyggnaden av kortis på Korpen eventuellt kan skjutas fram 1 år i tiden. Beroende på beslut om PCI verksamhet kan investeringsbehovet i både lokaler och utrustning komma att minskas.

Teknikförvaltningen har tittat på möjligheten att skjuta på investeringar i VA-ledningar. Rent tekniskt finns möjlighet att stoppa en planerad utbyggnad runt Ljugarn. Konsekvensen blir förmodligen anslutningsstopp.

Det har inte varit möjligt att på den här tiden att göra en ny investeringsberedning och ompröva alla redan beslutade projekt. Regionstyrelseförvaltningen föreslår att budgeten för äldreboende i Visby samt 10 mnkr för lokalinvesteringarna i kök 2025 stryks samt att en ny fördelning av budgeten för badhuset beslutas. Övriga förslag till förändringar behöver arbetas igenom mer noggrant och därför föreslås att regiondirektören får i uppdrag att ta fram ett samordnat prioriterat förslag för investeringar 2025-2027 i skattefinansierad verksamhet inte överstiger 1,5 miljarder kronor.

Genom att samordna prioriteringen med ordinarie budgetprocess kommer ett mer kvalitetssäkrat förslag tas fram.

Bedömning

Investeringsnivån styrs främst av det finansiella målet om att självfinansieringsgraden av investeringar i skattefinansierad verksamhet ska uppgå till minst 100 procent över en femårsperiod samt att låneskulden inte får överstiga 15 procent av skatteintäkter, utjämningsbidrag och generella statsbidrag.

Självfinansieringsgraden mäts genom att kassaflödet från den löpande verksamheten sätts i relation till årets investeringar. Kassaflödet består i huvudsak av årets resultat plus avskrivningar och förändring av avsättningar.

Genom de låga resultatnivåerna vi haft 2023 och förväntas få 2024 och framåt är det bra att investeringsnivån begränsas enligt intentionerna i det här uppdraget. Det har dock inte varit möjligt att på den här korta tiden göra en kvalitetssäkrad genomgång av alla projekt. Arbetet med 2026 och 2027 års budget påbörjas redan nu i januari i nämnderna och därför föreslås att det här uppdraget samordnas med ordinarie budgetarbete.

Bedömningen är att resultatet i slutänden blir bättre genom att arbeta med en total nivå över flera år samtidigt som en dialog kommer att kunna föras om vilka prioriteringar som ska göras.

I januari kommer också uppdraget om förslag för hur prioritering och beredning av investeringar ska genomföras att återrapporteras till regionstyrelsen.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Protokollsanteckning anmäls av Johan Malmros (C):
Centerpartiet hade förväntat sig att det givna uppdraget att prioritera investeringar skulle ha varit genomfört enligt direktiven för uppdraget - ett maxtak på 600 mkr. Nuvarande situation är ett resultat av att styret inte i tid har parerat för den förväntade ekonomiska situationen vi nu befinner oss i.

Liggande investeringsförslag om 745 mkr riskerar att skapa en situation där rådrummet att göra absolut nödvändiga investeringar de kommande åren minskar, då HELA summan om 745 mkr sannolikt kommer att behöva lånas upp - tvärt emot de finansiella mål som regionfullmäktige har beslutat om.

De ekonomiska konsekvenserna eller riskerna är inte belysta i beslutsunderlaget, vilket är olyckligt då regionfullmäktige behöver förstå vad förslaget beslut leder till gällande Region Gotlands ekonomiska situation, och möjligheter att erbjuda en fullgod välfärd framöver.

Beslutsunderlag

Beslutad investeringsbudget RF 2024-11-18 § 175
Regionstyrelseförvaltningen tjänsteskrivelse 2024-12-03

Skickas till

Samtliga nämnder

RS § 418   **Uppdrag. Utredda 1 % effektivisering inom digitalisering, bemanning, inköp och lokaler 2025-2027**

Ärendenummer: RS 2024/2283

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Ett avkastningskrav för nämnderna 2025 budgeteras enligt nedanstående tabell.
- Regionstyrelsen får i uppdrag att ta fram ett samlat förslag till effektivisering 2026-2027 med åiterrapportering till budgetberedningen i maj 2025.

Sammanfattning

I samband med att budgeten för 2025 beslutades av regionfullmäktige i november gavs ett uppdrag till regionstyrelsen att ta fram ett förslag på fördelning mellan nämnderna på totalt 1 procents effektivisering år 2025 inom digitalisering, bemanning, inköp och lokaler. Det motsvarar 70 miljoner kronor.

I uppdraget ingick även att ta fram förslag på en plan för 1 % effektivisering även år 2026 och 2027 och redovisa konsekvenser av det.

Mot bakgrund av Region Gotlands prognostiserade underskott för 2024 är det verkliga behovet av kostnadsminskningar eller intäktsökningar 2025 större än 70 miljoner kronor. Nämnderna redovisade i senaste prognosen vid delårsrapport 2 ett underskott mot budget på 164 miljoner kronor. Regionfullmäktige har beslutat att samtliga nämnder ska vidta nödvändiga åtgärder för att inte budgeten för 2024 ska överskridas och anpassa verksamheten till 2025 års ekonomiska utmaningar.

Koncernledningens samlade bedömning är att det är möjligt att genomföra effektiviseringar och minska kostnaderna inom områdena bemanning, lokaler, inköp och digitalisering genom att samverka och stödja respektive förvaltnings arbete med effektiviseringar. Men det behöver samtidigt kombineras med andra åtgärder i varje nämnd.

Koncernledningen har arbetat med uppdraget och diskuterat olika förslag till genomförande. Ledningens gemensamma förslag är att dela lika på besparingen inom den skattefinansierade verksamheten. De uppdragsdirektiv som är beslutade för områdena digitalisering, lokaler, bemanning och inköp kommer att leda till effektiviseringar.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att fördelningen av effektiviseringen på 70 miljoner kronor enligt nedanstående tabell.

Tabell: Förslag till effektivisering i budget 2025, tkr

Nämnd	Förslag till effektivisering	Budgetram inkl. bruttokostnad för måltid och försörjning 2024	Andel
Politikerorganisationen (ÖFN, PAN, RS, RF)	373	37 154	1 %
Miljö- och byggnämnd	672	66 841	1 %
Teknisk nämnd	4 913	488 735	1 %
Barn- och utbildningsnämnd	14 412	1 433 698	1 %
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	3 875	385 447	1 %
Socialnämnd	17 081	1 699 167	1 %
Hälsa- och sjukvårdsnämnd	21 724	2 161 044	1 %
Regionstyrelseförvaltning	6 276	624 304	1 %
Räddningstjänst	673	66 972	1 %
Summa	70 000 tkr	6 963 362 tkr	

Förslaget utgår från den budgeterade nettokostnaden med justering för resultatenheterna måltid inom regionstyrelseförvaltningen och försörjningen inom tekniska nämnden. Dessa verksamheter omfattas i det här förslaget i lika stor omfattning av effektivisering som andra skattefinansierade verksamheter.

Ingen justering har gjorts för fastighetsförvaltningen som finansieras via interna och externa hyresintäkter. Kostnaderna består till största delen av avskrivningar och räntor samt reparationer och underhåll.

Inom politikerorganisationen förslås effektiviseringen delas lika mellan överförmyndarnämnden, regionstyrelsen och regionfullmäktige.

Bedömning

Under tiden sedan budgeten beslutades har fokus varit att ta fram ett förslag på fördelning för 2025. Regionstyrelseförvaltningen föreslår att regionstyrelsen ger regiondirektören i uppdrag ta fram ett samlat förslag till effektiviseringar för 2026-2027 och återrapportera detta till budgetberedningen i maj 2025.

I arbetet med fördelningen har en bedömning gjorts av den ekonomiska effekten i de uppdragsdirektiv för förändringar inom lokaler, inköp, digitalisering och bemanning som nu är beslutade. Slutsatsen från koncernledningen är att samtliga förvaltningar kommer att behöva vidta kraftiga åtgärder för att nå en budget i balans och att ingen ytterligare prioritering kan göras mellan de olika förvaltningarna i förhållande till genomförande.

Ärendets behandling under mötet

Jörgen Benzler (V) yrkar att åtgärder i verksamheterna som genomförs utifrån dessa effektiviseringar inte innebär besparingar som försämrar för elever, patienter och omsorgstagare samt att effektiviseringar inte berör elevpeng hos barn- och utbildningsnämnden, programpeng hos gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, liknande fördelningssystem i alla nämnder och att personaltätheten inte påverkas av planerade åtgärder.

Jennifer Medin (MP) avstår från att delta i beslut gällande beslutspunkt 1.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och Jörgen Benzlers yrkande och finner att Jörgen Benzlers yrkande avslås.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-12-03

Skickas till

Samtliga nämnder

RS § 419 Internkontrollplan 2025 - Räddningstjänsten

Ärendenummer: RS 2024/2203

Paragraf föregående instans: AU § 279

Regionstyrelsens beslut

- Räddningstjänstens internkontrollplan för 2025 godkänns.
-

Sammanfattning

Kommunallagens 6 kap 6 § reglerar nämndernas ansvar för den interna kontrollen.

Nämnderna har det yttersta ansvaret för att en god internkontroll skapas och att uppföljning sker inom respektive verksamhetsområde. Den interna kontrollen ska vara en naturlig del i alla processer och rutiner. Nämnden ska se till att övergripande policyer och riktlinjer iakttas och att vid behov ytterligare tillämpningsanvisningar utformas. Enligt regionens riktlinjer för internkontroll ska nämnderna varje år anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen. Planen för uppföljningen av den interna kontrollen ska beslutas årligen av respektive nämnd.

Internkontrollplanen för räddningstjänsten tar utgångspunkt i de processer som förekommer i verksamheten. Vilka processer som ska kontrolleras och vilka kontrollmoment som ska genomföras har valts ut utifrån en risk- och konsekvensanalys.

Internkontrollen kommer att genomföras under hösten 2025 och resultatet redovisas i verksamhetsberättelsen för 2025.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att den föreslagna planen för internkontroll för räddningstjänsten på ett tillfredsställande sätt säkerställer att målen för verksamheten kommer att uppnås samtidigt som lagar och andra regleringar följs.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Riskanalis och internkontrollplan för räddningstjänsten 2025
Regionstyrelseförvaltningen tjänsteskrivelse internkontrollplan
räddningstjänsten 2025, 2024-11-10

Skickas till
Räddningstjänsten.

RS § 420 Verksamhetsplan 2025-2029 Räddningstjänsten

Ärendenummer: RS 2024/2238

Paragraf föregående instans: AU § 283

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen fastställer räddningstjänstens verksamhetsplan 2025-2029.
-

Sammanfattning

Verksamhetsplanen tas fram utifrån Region Gotlands mål och budget som bland annat innehåller regionfullmäktiges prioriteringar, regionfullmäktiges mål, ekonomiska förutsättningar samt nämndspecifika uppdrag. Syftet med verksamhetsplanen är att synliggöra den styrning som sker från regionfullmäktige och nämnder till respektive förvaltning så att den blir känd och omhändertagen av verksamheterna.

Verksamhetsplanen ger ledning och stöd i planering för att efterfölja och verkställa de beslut som är tagna i regionfullmäktige och förvaltningarnas respektive nämnder. Verksamhetsplanen har ett femårsperspektiv och revideras årligen.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Verksamhetsplan för räddningstjänsten 2025 - 2029

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-08

RS § 421 Beslutsattestanter 2025 för räddningstjänsten

Ärendenummer: RS 2024/2364

Paragraf föregående instans: AU § 309

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna räddningstjänstens beslutsattestanter för 2025.
- Regionstyrelsen beslutar att regiondirektören får löpande godkänna förändringar av beslutsattestanter under 2025.

Sammanfattning

Nedan redovisas förslag till beslutsattestanter 2025 för räddningstjänstens verksamheter.

Beslutsattestant för ansvar;

6600-6602, 6611 Lars-Göran Uddholm, tf avdelningschef

6603, 6618, 6700, 6702-6703, 6706,

6708-6710, 6717, 6722, 6752, 6670 Jonas Karlsson, enhetschef

6701, 6707, 6704-6705, 6711-6712,

6721, 6731, 6751 Per Wikberg, enhetschef

Ersättare Lars-Göran Uddholm, avdelningschef

Lena Larsen, ekonomichef/avdelningschef

Samhällsbyggandsförvaltningens direktör Lise Langseth, ekonomichef Lena Larsen samt avdelningschef Lars-Göran Uddholm har rätt att attestera för samtliga ansvar.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-18

Skickas till

Räddningstjänsten

RS § 422   Indexjustering av timtaxa för verksamheter inom tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor (LSO) samt tillstånd och tillsyn enligt lag om brandfarliga och explosiva varor (LBE) 2025

Ärendenummer: RS 2024/2352
Paragraf föregående instans: AU § 284

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna den årliga indexjusteringen av timtaxan inför 2025.

Sammanfattning

Regionstyrelsen får varje kalenderår räkna upp vissa timavgifter, enligt Prisindex för kommunal verksamhet (PKV), i taxa för verksamheter för tillsyn enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) samt tillsyn och tillstånd enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE).

Prisindex för kommunal verksamhet som publicerats i okt 2024 är 4,6 % avseende år 2025.

Revideringen innebär att timtaxan höjs till 1 206 kronor per timme från nuvarande 1 153 kronor per timme. Den nya timtaxan föreslås börja gälla från och med den 1 januari 2025.

Bedömning

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att det inte är aktuellt.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att det får ekonomiska konsekvenser genom att Region Gotland erhåller en relevant, korrekt och uppdaterad kostnadstäckning i enlighet med kommunallagen.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att det inte är aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att det inte är aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att det inte är aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att det inte är aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse årlig indexjustering av taxa för tillsyn enligt LSO och LBE 2025, SBF 2024-12-05

Tillsynstaxa enligt LSO och LBE 2025

Tabell, PKV-20410 index till 2025 års taxa

Skickas till

Räddningstjänsten

RS § 423 Indexjustering av taxa för automatlarm 2025

Ärendenummer: RS 2024/2353

Paragraf föregående instans: AU § 285

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna den årliga indexjusteringen av taxan avseende automatlarm inför år 2025.

Sammanfattning

Regionstyrelsen får varje kalenderår räkna upp vissa timavgifter, enligt Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). I bifogad bilaga återfinns förslag på nya differentierade taxor för anslutning av automatisk brandlarmanläggning till räddningstjänsten.

Prisindex för kommunal verksamhet som publicerats i oktober 2024 är 4,6 %, avseende år 2025.

Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) är avsett att användas för kommunerna som underlag vid beräkning av kostnadernas utveckling i fasta löner och priser.

Bedömning

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att det är aktuellt.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att beslutet innebär ekonomiska konsekvenser, Region Gotland erhåller en relevant, korrekt och uppdaterad kostnadstäckning i enlighet med kommunallagen.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att det är aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att det är aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att det är aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att det ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse årlig indexjustering av taxa för automatlarm 2025, 2024-12-05

Skickas till

Räddningstjänsten

RS § 424 Fördelning av verksamhetsstöd till kulturorganisationer 2025

Ärendenummer: RS 2024/2128

Paragraf föregående instans: KFB § 39

Regionstyrelsens beslut

- 2025 års verksamhetsstöd till kulturorganisationer fördelas enligt förslag.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

För att kulturorganisationer med sin mångfald av olika verksamheter ska få en stabilitet över tid är Region Gotlands verksamhetsstöd viktiga. Inför 2025 års fördelning av stöd till kulturorganisationer har en indexuppräkningsmetod ägt rum på fyra procent, motsvarande 241 400 kronor, vilket gör att det totalt finns 6 276 400 kronor att fördela. Inför 2025 har kulturlivet sökt stöd för 12 678 664 kronor. Fyrtiosju ansökningar har inkommit. Förslaget är att bevilja trettio verksamheter stöd och att ge sjutton verksamheter avslag.

Årets verksamhetsstöd har utlysts och beretts utifrån det gamla stödsystemet, (se RS 2022/1473 med beslut om införande av nya stödregler). Kriterierna tar avstamp i bland annat verksamhetens omfattning, potential att nå olika målgrupper, i vilken mån verksamheten bland annat är långsiktig, unik och har hög kvalitet. I beredningen har även gjorts en sammanvägd bedömning av stad och land och balans mellan konstområden.

Generellt har det inför 2025 varit ett högt söktryck. Inför fördelning kan särskilt nämnas att Stiftelsen Körsbärsgården har dragit tillbaka sin ansökan och lämnade beskedet att verksamheten tar paus under det kommande året. Detta innebär att cirka 500 000 kronor frigjordes i fördelningen. Förslaget är till följd av detta beslut att konstområdet i år kan stärkas genom andra aktörer, företrädesvis utanför Visby. Konstområdet har sedan ett par år tillbaka flera nya aktörer etablerade runt om på ön, till exempel i Hemse, Slite och Roma, som tidigare inte kunnat gynnas.

Teater- och scenkonstområdet har efter pandemin haft tuffa år, med nedläggning av Teaterambulansen och nu Romateaterns scen på Roma kungsgård. Under året pågår avveckling av bolaget Romateatern AB, men verksamhetens tillhörande ideella förening Teaterensemblen lever vidare, byter namn till Teatervagnen och riktar in sig på barnteater över hela Gotland, ett spännande skifte som bättre passar stödgivningens kriterier för bland annat barn och unga. Den fria gruppen Teater Unga Roma genomgår även de ett förnyelsearbete och genomför under året ett generationsskifte. Förslaget är i fördelningen att även särskilt gynna scenkonsten med fokus på teaterområdet.

Fördelningen kan således utgå från följande principer. Uppräkning sker på fyra procent, förutom för aktörer inom konst- och teaterområdet som gynnas extra, bland annat aktörer på landsbygderna, med aktörer som till exempel de relativt nya Konstfrämjandet i Slite, Hemse allmänna konstförening och konstföreningen Apoteket på Roma kungsgård. Det innebär också att aktörer som Vibrationsverket, Teater Unga Roma, Teatervagnen samt Riksteatern Gotland föreslås ett ökat stöd. Dessutom föreslås ett ökat stöd till Kulturföreningen Roxy för att stärka arbetet med teater och konstområdet.

En tillfällig fördelning av outnyttjade stöd till det fria kulturlivet ligger i ärende RS 2024/2170. Här finns en kompletterande fördelning till detta förslag.

Bedömning

En procentuell ökning på fyra procent föreslås aktörerna inom ramen för stödet med undantag för ett antal prioriterade aktörer inom bild- och form och scenkonstområdet. Söktrycket har varit högt. En särskild dialog har skett under året med Stiftelsen Körsbärgsgården som valt att inför 2025 ta tillbaka sin ansökan men inte utesluter kunna återkomma för att söka stöd för 2026. Mot bakgrund av Körsbärgsgårdens beslut, är förslaget att för 2025 satsa på andra aktörer inom bild- och formområdet samt inom scenkonst/teaterområdet. Konstområdet har sedan ett par år tillbaka flera nya aktörer etablerade runt om på ön som tidigare inte kunnat gynnas. Teaterområdets befintliga aktörer föreslås också förstärkning, bland annat ombildade Romateaterns verksamhet, Teatervagnen, som vänder sig till målgruppen barn och unga och därmed också bättre träffar kriterierna för stödet.

Aktörer som föreslås avslag och inte prioriteras bedöms ha kortare, mer begränsad verksamhetsperiod över året. De verkar inom starka områden som musik och kulturarv, där också fler verksamheter finns etablerade. Vissa har ännu inte en räckvidd gentemot till exempel målgruppen barn och unga som också är extra prioriterad. Regionstyrelseförvaltningen vill lyfta att många aktörer som inte kunnat prioriteras i stödgivningen utgör en viktig del av kulturen och att ökade medel till det fria kulturlivet är relevant.

Ansökningarna har beretts utifrån riktlinjer och kriterier för stöd till kulturorganisationer samt nämndsålet med 10% ökning av kultur för barn och unga. I handläggningen har en sammanvägd bedömning av kriterierna gjorts, där avdelningschef, enhetschef och kulturutvecklare ingått. Samtliga regionala kulturutvecklare för konstområdena litteratur, teater, musik, dans, film, kulturarv, slöjd/form/design och konst har enskilt eller i grupp medverkat i bedömningen som sedan sammanställts och vägts in i detta förslag till beslut. Inget jäv har anmälts.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Stödet har utlyst, beretts och fördelningen är genomförd utifrån allmänna bestämmelser och gällande regler och riktlinjer för stöd till kulturverksamhet som gällt fram till 2024-10-31. Bedömningar sker även mot bakgrunden av årliga inskickade årsmöteshandlingar, regelbundna utvecklingsamtal och de faktiska ansökningarna som ligger till grund för förslaget.

2. Ekonomiskt perspektiv

Fördelningen görs inom budgetram. Fyra procents uppräknings av stödet, indragen ansökan från Stiftelsen Kårsbärsgården påverkar fördelningen med förslaget fokus på konst- och scenkonstområdet.

3. Barnperspektiv

Förslaget att ge till exempel stöd till Teatervagnen, Unga Roma och Vibrationsverket gör att förvaltningens nämndsmål på en 10 % ökning av kultur för barn och unga kan säkras under 2025.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att fördelningen bidrar till ett jämställdhetsperspektiv.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

En god geografisk spridning av stöd till verksamheter på landsbygderna har tagits hänsyn till i fördelningen.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att fördelningen bidrar till ett klimat och miljöperspektiv.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Översikt förslag till fördelning

Motiveringar samtliga sökande, a-ö

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-06

Skickas till

Samtliga sökande som beviljas stöd

Samtliga sökande vars ansökan avslagits

Samtliga kulturutvecklare för kännedom

RS § 425

Förslag till alternativt nyttjande av projektstöd kultur samt hantering av ej utnyttjat driftsstöd 2024

Ärendenummer: RS 2024/2170

Paragraf föregående instans: KFB § 40

Regionstyrelsens beslut

- 400 000 kronor som tillförts i utökning av budgetram för kulturstöd 2024 och 150 000 kronor av 2024 års outnyttjade driftsstöd för samlingslokalhållande föreningar fördelas som tillfälligt förstärkt verksamhetsstöd till föreslagna kulturorganisationer.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

I november 2022 beslutade regionfullmäktige att tillföra regionstyrelseförvaltningen en utökning av budgetram på 500 000 kronor för att kunna fördela ett nytt stöd för regional kulturutveckling. Dessa har sedan dess inte kunnat fördelas eftersom införandet av nytt stödsystem (inklusive riktlinjer för detta nya stöd) har försenats till följd av överklagande till förvaltningsrätten. 2023 fördelades de istället som tillfälligt förstärkta verksamhetsstöd. Förslaget är ett liknande förfaringssätt även i år, 2024, då stödformen fortfarande inte har sjuöatts. Av dessa har 100 000 kronor av årets medel redan fördelats (se RS 2024/123).

Förslaget är även att ej söka, det vill säga outnyttjade, driftsstöd till landsbygdernas lokaler för 2024, på 150 000 kronor, tillförs denna fördelning med fokus på kulturverksamheter på landsbygderna. Detta innebär en total möjlig fördelning på 550 000 kronor i förstärkta verksamhetsstöd, baserat på inkommande ansökningar om verksamhetsstöd.

För kulturlivets aktörer är möjligheten till stöd för verksamhetskostnader ett stort behov. Detta stöd är ofta kraftigt översökt. Under de senaste åren har kostnader som personal-, hyres-, el- och resekostnader ökat. Till detta kommer ett nytt och ovant beteende hos publiken som inte är lika trogna exempelvis scenkonsten nu som före pandemin. Förslaget syftar till att gynna aktörer med ett särskilt utvecklingsfokus inom konstområden med svag infrastruktur och att stärka kulturen på landsbygderna.

Aktörer som föreslås tillfälligt eller förstärkt verksamhetsstöd är Gotlands läns hemslöjdsförening och Textil Gotland för fortsatt samverkan kring lokalen ”Hantverket”, Kulturföreningen Balans i fokus/Vibrationsverket i Anga för deras arbete med unga och äldre i projektet ”Rum för rörelse”, Nycirkus Gotland för sitt arbete med målgruppen unga och unga vuxna samt daglig

träning, Teater Unga Roma och Teatervagnen/Teaterensemblen för arbete med teater/scenkonst för barn och unga, Gotlands Tonsättarskola för förnyelsearbete med festivalen Ljudvågor och Gotlands Bildningsförbund för utvecklingsarbetet kring bildningsfrågorna och studieförbunden. För att särskilt stärka kultur jämnt fördelat på landsbygderna föreslås stöd även till KUNO - kulturförening norra Gotland, riksteaterföreningarna Nordret och Sudret, Biografen Savannen i Guldrupe och Lantbruksmuseet i Havdhem.

Förslaget är följande fördelning:

Förslag 2024 (outnyttjade projektmedel)	tkr
Gotlands läns hemslöjdsförening	50
Textil Gotland	50
Kulturföreningen Balans i fokus/Vibrationsverket	50
Nycirkus Gotland	50
Teater Unga Roma	50
Teaterensemblen/Teatervagnen	50
Gotlands bildningsförbund	50
Gotlands tonsättarskola	50
Total summa	400

Förslag 2024 (outnyttjade driftsstöd)	tkr
Nordret Scen och Bio	10
Sudrets Teaterförening	10
KUNO – kulturföreningen på norra Gotland	50
Stiftelsen Gotlands Lantbruksmuseum	30
Biograf Savannen	50
Summa	150

Förslaget till fördelning utgår utifrån allmänna och specifika bestämmelser gällande verksamhetsstöd till kulturorganisationer och har liksom förslaget på fördelning av verksamhetsstöd beretts och bedömts utifrån gamla stödsystemet som gällt fram till den 1 november. Förslaget stärker kulturen på landsbygderna, breddar kulturlivet genom att stärka de svaga områdena slöjd och form, dans- och cirkus, teater för barn och unga. Förslaget lägger även ett fokus på bildningsfrågorna på Gotland, vilket inte kan tillgodoses inom den ordinarie fördelningen av verksamhetsstöden. Majoriteten av aktörerna har sitt huvudsäte på landsbygderna, men i stort sett alla arbetar övergripande med hela Gotland i fokus.

Bedömning

Fördelningen om totalt 550 000 kronor bedöms stärka ett antal aktörer som inte kan tillgodoses stöd inom den ordinarie fördelningen av verksamhetsstöd, (se RS 2024/2128). Syftet är att fortsätta möjliggöra kulturens utveckling på Gotland och att stärka de svaga områdena slöjd/form, dans/teater, folkbildningsfrågorna, stärkt kultur på landsbygderna samt kultur för barn och unga. Majoriteten av aktörerna har sitt huvudsäte på landsbygderna.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Fördelning är genomförd utifrån allmänna bestämmelser och gällande regler och riktlinjer för stöd till kulturverksamhet. Bedömningar sker mot bakgrunden av årligen inskickade årsmöteshandlingar, regelbundna utvecklingssamtal och de faktiska ansökningarna som ligger till grund för förslaget.

2. Ekonomiskt perspektiv

Fördelningen görs inom budgetram. Outnyttjat projektstöd för kultur samt driftsstöd till samlingslokalhållande föreningar omvandlas till ett tillfälligt verksamhetsstöd.

3. Barnperspektiv

I fördelningen har hänsyn tagits i bedömningarna. Sju av de föreslagna aktörerna har på olika sätt och med olika förutsättningar barn- och unga som målgrupp.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att majoriteten av verksamheterna genomförs med ett jämställdhetsperspektiv och flera arbetar aktivt med jämställdhet och breddat deltagande.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

En majoritet av verksamheterna har sitt säte på landsbygderna.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att de föreslagna verksamheterna verkar medvetet för ett stärkt klimat och miljöperspektiv.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-06

RS § 426 Omfördelning av stödmedel

Ärendenummer: RS 2024/2215

Paragraf föregående instans: KFB § 47

Regionstyrelsens beslut

- Föreslagen omfördelning av stödmedel godkänns.

Sammanfattning

För att kunna införa den nya stödformen stipendier för yrkesverksamma, föreslår regionstyrelseförvaltningen att 50 tkr omfördelas från projektstödet under 2025. Detta innebär att ett stipendium à 50 tkr kan utlysas för gruppen fria professionella kulturskapare, i syfte att skapa bättre förutsättningar för dessa att leva och verka på Gotland.

Att trots utebliven ramförstärkning för stödgivningen kunna införa ett stipendium är viktigt som signalvärde till kulturområdets fria aktörer.

Om det vid tiden för fördelning av projektstödet finns outnyttjade medel kvar i någon stödform, föreslår regionstyrelseförvaltningen vidare att 50 tkr återställs till projektstödet.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att införande och utlysning av ett stipendium för yrkesverksamma är en viktig signal till kulturområdet. Då Region Gotlands medel för kultur i huvudsak är placerade inom kultursamverkansmodellen och fördelas till regionala kulturinstitutioner, så är de nya stödformerna betydelsefulla för de fria aktörernas möjligheter att verka och skapa på Gotland.

Tanken var att införa fyra stipendier à 50 tkr, men det får vänta tills ramförstärkning för stödgivningen kan ske. Att ändå kunna införa ett stipendium är viktigt som signalvärde.

Ärendets behandling under mötet

Jennifer Medin (MP) yrkar på att tillskjuta de nödvändiga 50 000 kronor för det nyinsatta stipendiet för gruppen fria professionella kulturskapare.

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens och Jennifer Medins yrkande och finner att Jennifer Medins yrkande avslås.

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-29

RS § 427 Biblioteksplan 2026-2029

Ärendenummer: RS 2024/2140
Paragraf föregående instans: KFB § 38

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.
-

Sammanfattning

Enligt Bibliotekslagen ska kommuner och regioner anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet. Biblioteksplanen är ett politiskt beslutat styrdokument som omfattar all biblioteksverksamhet som kommunen eller regionen bedriver.

Nu inleds processen med att fram en ny biblioteksplan för Region Gotlands biblioteksverksamheter för perioden 2026-2029. Processledare och arbetsgrupp är utsedd och tidsplan för arbetet upprättad.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen föreslår regionstyrelsen att ta emot informationen.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-31

RS § 428 Förlängning Filmstrategi 2018-2025

Ärendenummer: RS 2024/2220

Paragraf föregående instans: KFB § 42

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Filmstrategi Gotland 2018-2024 förlängs till och med 2025.

Sammanfattning

En filmstrategi för Gotland togs för första gången 2017 i regionfullmäktige. Filmstrategi Gotland 2018-2024 tydliggör roller och uppdrag och pekar ut en riktning framåt. Strategin beskriver de olika byggstenarna i det gotländska filmlivet och deras betydelse för varandra. Under 2024 har en handlingsplan för kulturella och kreativa branscher tagits fram, liksom en ny kulturplan. Då filmstrategin förlängts med ett år för att kunna gå i linje med dessa föddes tanken om att väva in filmen i den kommande handlingsplanen för kulturella och kreativa branscher istället för att finnas i en egen strategi. I dagsläget är arbetet med handlingsplan långt ifrån att kunna prioritera särskilt utpekade områden samtidigt som verksamhetsmedel till Gotlands filmfond pausas under 2025. Regionstyrelseförvaltningen föreslår därför att filmstrategin förlängs ännu ett år, så att en ny strategi kan upprättas alternativt att arbetet med reviderad handlingsplan för KKB kan inlämnas med en tydligt beskriven del om filmens betydelse på Gotland. Arbetet med att uppfylla strategin pågår därför även 2025.

Bedömning

Bedömningen är att Filmstrategi Gotland 2018-2024 fortfarande är relevant för filmen och filmaktörerna på Gotland. En förlängning har inte någon nämnvärd konsekvens för det fortsatta arbetet, men är viktig för att upprätthålla samverkan och framtagandet av nya mål för filmen i gränslandet mellan konstform och som tillväxtmotor i samverkan med andra branscher - oavsett som det är som del i en handlingsplan för kulturella och kreativa branscher eller i en ny eller reviderad filmstrategi.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att en förlängning av filmstrategin inte har någon påverkan ur ett rättsligt perspektiv.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att en förlängning av strategin inte påverkar verksamheten ekonomiskt.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att en förlängning inte påverkar eller förändrar verksamheten ur ett barnperspektiv.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att en förlängning upprätthåller ett jämställdhetsperspektiv.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att en förlängning av filmstrategin upprätthåller en landsbygdssäkring.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att en förlängning av filmstrategin upprätthåller arbetet med hållbarhetsfrågor inom Film på Gotland.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-04

RS § 429   Försäljning namnrättigheter arenan Visborg

Ärendenummer: RS 2024/2185

Paragraf föregående instans: KFB § 45

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att ge RF-SISU Gotland i uppdrag att ombesörja försäljningsprocessen av namnrättigheten till sporthallen på Visborg, idag namngiven som ICA Maxi Arena.
- Den årliga intäkt som leasingen av namnrättigheten inbringar ska oavkortat gå till det representationsstöd som har varit i bruk under den gångna avtalsperioden.
- Regiondirektören får i uppdrag att upprätta avtal mellan Region Gotland och RF-SISU Gotland avseende namnförsäljningen.
- Regionstyrelsen beslutar att ge RF-SISU Gotland i uppdrag att förlänga med nuvarande rättighetsinnehavare från 2025-09-30 till 2025-12-31.

Sammanfattning

Inför öppnandet av den nya sporthallen på Visborg 2015 beslutade kultur- och fritidsnämnden att intäkten av leasingen av namnrättigheterna skulle tillfalla föreningslivet. Dåvarande kultur- och fritidsförvaltningen genomförde en dialog med näringslivet och föreningslivet angående leasingen av namnrättigheterna på den nya sporthallen. Då konstaterades det att näringslivets intresse ökade av vad eventuell intäkt predestinerades till.

Klart är att näringslivets vilja att skjuta till större belopp ökar om pengarna oavkortat går tillbaka till föreningslivet. Intresset är måttligt om intäkten används till att finansiera sporthallens löpande drift. Genom att förutbestämma att eventuell intäkt från leasing av namnrättigheterna går till föreningar är det sannolikt att intäktens storlek ökar. Detta utgör i regionperspektivet en möjlighet att med liten eftergift göra stor skillnad för föreningslivet.

Inför försäljningen föregående period erbjöd och accepterade RF-SISU Gotland att genomföra försäljningen, likaså inför försäljningen för perioden 2020-2025. Även inför denna period har RF-SISU Gotland anmält sitt intresse att sköta försäljningen av namnrättigheterna, se bilaga 1.

Eftersom det första avtalet om namnrättigheter tecknades när arenan invigdes i september 2015, löper inte avtalen på kalenderår. Detta har visat sig vara en onödig svårighet och kalenderårsavtal är enklare att hantera för både köpande och säljande part. Förslaget är således att ge RF-SISU i uppdrag att förlänga med nuvarande namnsponsor från 2025-09-30, då avtalet gått ut, till 2025-12-31. Detta skulle ge en mer hållbar och lätthanterlig process framöver.

Förvaltningens bedömning är att låta RF-SISU Gotland sköta namnförsäljningen av arenanamnet för perioden 2026-2030, det är utifrån ett bedömning ekonomiskt perspektiv att bedömningen är att det ger mer intäkter samt ut ifrån ett resursperspektiv.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen anser att det kommer att ge ett bättre utfall om RF-SISU Gotland sköter försäljningen av namnrättigheterna. Vidare delar regionstyrelseförvaltningen uppfattningen att näringslivet är mer benäget att skjuta till resurser om det är tydligt att det ska gå till föreningslivet och inte driften av anläggningen. Samverkan under den senaste perioden har varit god och regionstyrelseförvaltningen har fortsatt anledningen att tro att de ska fortsätta. Regionstyrelseförvaltningen anser även att RF-SISU Gotland i detta fall har ett mer etablerat nätverk bland näringslivet i dessa frågor och kan bedöma vilka intressenter som är villiga att gå in med resurser. En tanke under tidigare period är att det inte i allt för stor mån ska inkräkta på ordinarie sponsorbudget för det gotländska föreningslivet. En inställning regionstyrelseförvaltningen håller med om. Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att låta RF-SISU Gotland sköta försäljningen och att det ska upprättas ett avtal mellan RF-SISU Gotland och Region Gotland för att reglera detta, se bilaga 2.

I avtalet bedömer förvaltningen det rimligt att RF-SISU Gotland ska ha dialog med minst fem olika intressenter för att bredda underlaget, detta för att ge fler chansen att vara delaktiga i processen och med det eventuellt öka värdet. RF-SISU Gotland ska också enligt avtalet vara transparenta och redovisa till Region Gotland hur processen fortlöper. Ett eventuellt avtal ska kommuniceras och godkännas av Region Gotland innan påskrift. Detta bedömer förvaltningen är viktigt för fortsatt insyn i processen.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Per Wallstedt, fritidsstrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Förfrågan namnrättighetsförsäljning 2024-10-07

Bilaga 2. Avtal RF-SISU Gotland - namnrättighetsförsäljning

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-16

RS § 430 IOP, RF-SISU Gotland och Region Gotland, 2025-2027

Ärendenummer: RS 2024/2204

Paragraf föregående instans: KFB § 43

Regionstyrelsens beslut

- Överenskommelse om Idéburet offentligt partnerskap med RF-SISU Gotland för perioden 2025-01-01-2027-12-31 godkänns enligt bifogat förslag.

Sammanfattning

RF-SISU Gotland har de senaste åren fått verksamhetsstöd från Region Gotland baserat på sin verksamhetsplan och stödet innefattar fyra områden:

1. **Stöd till SDF:** Utbetalning av stöd till specialdistriktsförbund inom RF-SISU Gotlands område.
2. **Regional tillgänglighet:** Möjliggöra idrottsdeltagande för alla på Gotland, oavsett hinder.
3. **Samordning och kunskap:** Fungera som en sammanhållande aktör för samverkan mellan idrott, föreningar och samhälle.
4. **Synlighet och kommunikation:** Tillsammans med Region Gotland och kultur- och fritidsavdelningen synliggöra stödet till idrotten genom möten med föreningslivet.

Trots en omfattande samverkan mellan Region Gotland och RF-SISU Gotland ger nuvarande upplägg inte full utväxling. Region Gotlands Fritidsplan riktar sig särskilt till tre målgrupper: barn och ungdomar (7-20 år), personer med funktionsnedsättning och personer över 65 år. För att öka delaktighet, rörelse och aktivitet bland dessa grupper föreslås ett samarbete genom en IOP (Idéburet Offentligt Partnerskap).

IOP

Syfte och Innehåll:

- **Syfte:** Göra fysisk aktivitet tillgänglig för alla och stärka social sammanhållning genom idrott.
- **Målgrupp:** Gotlands invånare, med särskilt fokus på de definierade målgrupperna (barn, äldre och personer med funktionsnedsättning).
- **Mål:** Främja fysisk aktivitet, inkludering i föreningsliv och jämlikhet genom samverkan.

Grundvärderingar:

- Partnerskapet baseras på respekt för varandras mandat och långsiktigt samarbete, präglat av ömsesidig tillit och varsam hantering av offentliga medel.
- Gemensamma värderingar omfattar Idéprogrammet "Idrotten Vill", Idrottens strategi 2025 (2035), den Regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040 och dess genomförandeprogram samt FN konventioner om mänskliga rättigheter, rättigheter för personer med funktionsnedsättning och barnets rättigheter.

Sammanfattningsvis syftar samarbetet mellan Region Gotland och RF-SISU Gotland till att ge alla på Gotland möjlighet till fysisk aktivitet och idrott, särskilt för de grupper som idag saknar tillgång till idrott.

Parterna, Region Gotland och RF-SISU Gotland, önskar ingå ett idéburet offentligt partnerskap för att främja idrott och fysisk aktivitet på Gotland. Detta partnerskap syftar till att ge alla invånare på Gotland möjlighet att vara aktiva, oavsett ålder, ambitionsnivå eller förutsättningar. Särskilt fokus läggs på målgrupperna barn och unga, personer över 65 år samt personer med funktionsnedsättning. Partnerskapet bygger på en långsiktig samverkan mellan aktörer inom idrott, civilsamhälle och näringsliv.

Mål och Åtaganden:

- **Samverkan för fysisk aktivitet:** Partnerskapet strävar efter att ge alla på Gotland möjlighet att delta i fysisk aktivitet och idrott, där RF-SISU Gotland spelar en viktig roll som länk mellan Region Gotland, civilsamhälle och näringsliv.
- **Förverkligande av idrottens strategier:** Arbetet med att förverkliga Idrottens strategi 2025 och 2035 är en central del, med målet att fler ska vilja och kunna idrotta i förening under hela livet. Detta arbete baseras på en gedigen kunskapsgrund och långsiktig planering.
- **Spegling av befolkningen:** Målet är att idrottsrörelsen på Gotland ska spegla befolkningens sammansättning och inkludera alla samhällsgrupper, vilket innebär att särskilt fokus läggs på att nå de grupper som saknar tillgång till spontan eller organiserad idrott.
- **Målgrupper:**

- Gotlands invånare, med särskilt fokus på barn och unga, personer över 65 år och personer med funktionsnedsättning.

- Ledare, tränare, idrottsföräldrar, funktionärer och aktörer i samverkan.

- Beslutsfattare inom Region Gotland och andra relevanta strukturer.

Åtaganden:

Region Gotlands åtaganden:

- Samordna partnerskapet och etablera samverkansstrukturer med RF-SISU Gotland, inklusive en årlig verksamhetsplan.

RF-SISU Gotlands åtaganden:

- Samverka för att ge alla möjlighet till fysisk aktivitet och idrott, med RF-SISU Gotland som länk mellan Region Gotland, civilsamhälle och näringsliv gällande även brottsförebyggande arbete, arbete med socioekonomiskt svaga områden, evenemangsutveckling och besöksnäring.
- Aktivt arbeta för att förverkliga idrottens strategi 2025 och 2035.
- Aktivt Skapa en Idrottsrörelse som speglar befolkningen i Region Gotland.
- Arbeta för att alla ska vara aktiva en timme per dag och uppnå andra mål i regionala strategier.
- Öka deltagandet i föreningslivet för barn och unga, äldre och personer med funktionsnedsättning där de hittar en aktivitet och blir långsiktigt delaktiga i föreningsverksamhet.
- Engagera fler ledare i föreningslivet.

Gemensamma åtaganden:

- Förse varandra med relevant statistik och uppgifter för uppföljning och utvärdering.
- Kommunicera om partnerskapets syfte och aktiviteter gentemot allmänheten i samtycke med styrgruppen.
- Skapa strukturer för mötesplatser och forum för att diskutera frågor om hälsa och idrottens roll i samhället.

Utbildning och stöd:

- Region Gotland ska verka för att förstärka insatser för ökad fysisk aktivitet och söka finansiering för nya projekt utanför partnerskapet.
- RF-SISU Gotland ska arbeta för att stödja och utbilda idrottsrörelsen på Gotland i enlighet med idrottens värdegrund.

Samverkan och Organisation:

- **Styrgruppsmöten:** Styrgruppsmöten hålls minst fyra gånger per år (januari, april, augusti, november) eller vid överenskommelse om annat intervall. RF-SISU Gotland är ansvarig för att kalla till möten och hålla protokoll.
- **Verksamhetsplan och uppföljning:** Varje år i januari redovisas verksamheten och en ny verksamhetsplan fastställs i styrgruppen senast i november för att guida arbetet under det kommande året. Uppföljning av

genomförda insatser sker årligen och uppföljningsparametrar bestäms av styrgruppen.

Finansiering:

- **Ekonomiskt stöd:** Partnerskapet är baserat på ett ramfinansierat stöd från Region Gotland, som justeras årligen i enlighet med regionens budgetbeslut. För 2025 fastställs ett ekonomiskt stöd på 2 273 tkr. RF-SISU Gotland bidrar med egna resurser, inklusive arbetskraft, lokaler och ideella insatser. Detta stöd indexregleras enligt KPI.
- **Ramförstärkning:** Eftersom Region Gotland redan tillhandahåller ett ekonomiskt stöd till RF-SISU Gotland, krävs ingen extra finansiering eller ramförstärkning för att finansiera IOP.

Period:

- **Avtalstid:** Överenskommelsen gäller från 1 januari 2025 till 31 december 2027. Om någon av parterna inte avser att förlänga avtalet ska besked lämnas minst nio månader innan avtalet löper ut. Om avtalet förlängs ska det ekonomiska stödet revideras årligen.

Sammanfattningsvis bygger partnerskapet mellan Region Gotland och RF-SISU Gotland på att skapa en långsiktig, hållbar samverkan för att öka fysisk aktivitet och idrottsdeltagande bland Gotlands invånare, särskilt bland de definierade målgrupperna. Genom ett strukturerat samarbete ska målen för fysisk aktivitet och föreningsdeltagande uppnås och samverkan ska stärka social sammanhållning och jämlikhet genom idrott.

Bedömning

Utmaningarna med att nå målet med mer aktivitet för de prioriterade målgrupperna är stora och det behövs framför allt en utökad samverkan med civilsamhället för att på en breddare front kunna jobba gemensamt mot målen. Regionstyrelseförvaltningen ser de utmaningar som finns framöver med mer stillasittande, att barn och ungdomar slutar i föreningslivet för tidigt och ohälsotalen som är förknippade med en mindre aktiv befolkning.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att ingå ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) med RF-SISU, med dessa frågor i fokus, skulle ge regionen, och Gotland i stort, ett större fokus på det gemensamma arbetet i dessa frågor. Att det inte bedöms behövas någon ramförstärkning är ytterligare anledning att gå vidare med bifogad IOP.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Per Wallstedt, fritidsstrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

IOP daterad 2024-11-07

Bilaga 1. Idrotten Vill - 2019

Bilaga 2. Strategi 2025

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-01

RS § 431 IOP – Fritidsbanken

Ärendenummer: RS 2024/2221

Paragraf föregående instans: KFB § 44

Regionstyrelsens beslut

- Överenskommelse om Idéburet offentligt partnerskap med RF-SISU Gotland om Fritidsbanken godkänns för perioden 2025-01-01-2027-12-31 enligt bifogat förslag.

Sammanfattning

År 2022 erhöll RF-SISU Gotland extra verksamhetsstöd från Region Gotland för att återrekrytera barn och unga till en aktiv livsstil och rikta Fritidsbankens verksamhet mot skolor, fritidsgårdar och idrottssvaga områden. Det extra stödet möjliggjorde verksamhet för 2023 och 2024. Från 2025 finns beslutad ramförstärkning för Fritidsbanken i regionstyrelsens budget.

Fritidsbankens Uppdrag

Fritidsbanken verkar för en jämlik fördelning över olika idrottsgrenar och geografiska områden och prioriterar att inkludera barn och ungdomar, bland annat genom insatser som "Pep up" i Gråbo och Bingeby, samarbete med skolor samt uppsökande aktiviteter på olika evenemang. Verksamheten i Klintehamn är numera nedlagd och utlåning sker nu enbart i Visby även om verksamhet sker över hela ön. År 2023 aktiverades totalt 5238 personer, en markant ökning från föregående år.

Fritidsbankens grundpelare är:

- Alla får låna.
- Allt är gratis.
- Återanvänd utrustning.

Lån på Fritidsbanken är helt kostnadsfria, utan depositions- eller förseningsavgifter. Om något går sönder försöker Fritidsbanken laga det och låntagare blir inte ersättningsskyldiga om det inte går.

Regional måluppfyllelse

Fritidsbanken bidrar till att uppfylla mål i Region Gotlands regionala utvecklingsstrategi, såsom:

- Daglig fysisk aktivitet (minst en timme om dagen).
- Jämlikt psykiskt välbefinnande.
- God, jämlik och jämställd hälsa.
- Trygg och attraktiv livsmiljö.

Fritidsplanen innehåller också mål som stöds av Fritidsbanken:

- Öka daglig fysisk aktivitet.
- Skapa fysiska aktivitetsvänliga skolmiljöer.
- Ge barn och ungdomar tillgång till varierande fritidsaktiviteter.
- Sänka trösklar till fritid oavsett bakgrund eller funktionsförmåga.

Partnerskap med Fritidsbanken Gotland

Det idéburna offentliga partnerskapet (IOP) mellan Region Gotland och Fritidsbanken syftar till att skapa en långsiktigt hållbar lösning som förbättrar tillgängligheten till fritidsaktiviteter och främjar ett aktivt liv för alla.

Partnerskapet fokuserar på:

- Fördjupa samverkan och utveckla samarbetet.
- Främja social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet i linje med Region Gotlands mål.
- Möjliggöra fritidsaktiviteter för fler, med fokus på socioekonomiskt utsatta områden och prioriterade grupper.
- Öka tillgängligheten till aktiviteter för alla.
- Utöka uppsökande verksamhet för att minska trösklarna på Gotland.
- Öka föreningsengagemang genom samarbete med Gotlands föreningar.
- Höja aktivitetsnivån bland prioriterade grupper enligt Regionen Gotlands Fritidsplan.

Organisation och uppföljning

Styrgruppsmöten för partnerskapet hålls fyra gånger per år. Fritidsbanken Gotlands kontaktperson ansvarar för agenda och minnesanteckningar. Mötena inkluderar representanter från Fritidsbanken Gotland, RF-SISU Gotland och Region Gotlands kultur- och fritidsavdelning. I januari varje år redovisas föregående års verksamhet och följs upp av kultur- och fritidsavdelningen, medan verksamhetsplanen för det nya året beslutas i december. Partnerskapet följs upp årligen med uppföljningsparametrar som bestäms av styrgruppen.

Finansiering

Partnerskapet har en ramfinansiering för de gemensamma insatserna där RF-SISU Gotland bidrar med egna resurser, inklusive personal, lokaler och administration. Region Gotlands ekonomiska stöd för 2025 fastställs till 1,5 miljoner kronor och utbetalas i januari. Detta justeras med KPI årligen.

Verksamhetsplan

För att nå partnerskapets mål utarbetas årligen en verksamhetsplan. Den specificerar de insatser som ska genomföras och styrgruppen ansvarar för att samordna dem mot partnerskapets mål.

Uppföljning och utvärdering sker kontinuerligt med ansvar för att tillhandahålla underlag för löpande uppföljning av aktiviteter och förväntade effekter. Slutligen sammanställs en årlig rapport som beskriver genomförda insatser, måluppfyllelse och ekonomianvändning.

Fritidsbanken bedöms av regionstyrelseförvaltningen som en viktig verksamhet, som sänker trösklar för deltagande i aktiviteter, vilket främjar rörelse och folkhälsa. En långsiktig och hållbar finansieringslösning är dock avgörande för att Fritidsbanken ska kunna planera sin verksamhet och utveckla uppsökande insatser till nya målgrupper. Den osäkra finansieringen hittills har gjort det svårt att planera för framtiden. Ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) mellan Region Gotland och RF-SISU Gotland föreslås för att stärka verksamhetens stabilitet och långsiktighet, vilket även stöder Region Gotlands hälsomål och bidrar till att möta samhällets utmaningar kring fysisk aktivitet.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen ser stora fördelar med verksamheten som Fritidsbanken bedriver. Utlåningen av verksamhet sänker trösklar och ger potential för fler att delta i aktiviteter, vilket i sin tur ger förutsättningar för fler att röra sig med. Behovet av att hitta en långsiktig och hållbar lösning för Fritidsbankens verksamhet är stort.

Det är en verksamhet som år från år har haft osäkerhet hur finansiering ser ut, vilket i sin tur resulterar i en svårighet att planera sin verksamhet långsiktigt, inte minst gällande uppsökande verksamhet och hur nya målgrupper ska nås.

Den här IOP ger förutsättningar för att säkra verksamhetens överlevnad och med det även Region Gotlands måluppfyllelse i större utsträckning än utan Fritidsbanken. Den stora samhällsutmaningen i att få fler att röra sig mer är högst behjälplig av en aktiv och utbyggd Fritidsbank. Med föreslaget IOP bedömer regionstyrelseförvaltningen att Region Gotland får möjlighet att tillsammans med RF-SISU Gotland samverka för att möta den utmaningen.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Per Wallstedt, fritidsstrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

IOP daterad 2024-11-06

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-04

RS § 432 Information. Status gällande gymnastikhall i Visby

Ärendenummer: RS 2024/2222

Paragraf föregående instans: KFB § 46

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Visbygymnasterna har under en längre tid haft en verksamhet i behov av en större och permanent anläggning. Föreningen har omfattande verksamhet och beskriver att det har en lång kö av barn som väntar på att få vara med, men att det inte finns tid, plats eller möjlighet att ta emot dessa barn. I dagsläget huserar föreningen i Wisbygymnasiets idrottshall. Detta innebär att de inför varje träningsdag får ta fram och sedan ställa tillbaka all utrustning. Detta är både riskabelt och slitsamt. Slutsatsen att Visbygymnasterna är i behov av en permanent anläggning är sedan tidigare etablerad i och med ett beslutat driftstöd till framtida anläggning. Behovsbilden är tydlig.

Visbygymnasterna har haft en handfull olika argument till ny anläggning genom åren. Under relativt lång tid, sedan 2018, har ett av huvudspåren varit att bygga ihop med en exploatör som skulle uppföra en padelanläggning och i det projektet skulle en hall för gymnastiken byggas till på padelhallen. Den skulle byggas på Idrott- och rekreationsområdet på Visborg. Eftersom det är Region Gotlands mark inleddes processen att överlåta marken till exploatören.

Markanvisningen befann sig i slutskedet och det som återstod var endast ett godkännande av tomträtsavtalet. Exploatören inkom dock inte med det underlag som var överenskommet i markanvisnings- och markgenomförandeavtalet. Det som sakades var skriftligt underlag på hur finansieringen av projektet skulle se ut och en bankgaranti på 529 375 kr. I och med avsaknaden av dessa dokument kunde inte tecknade av tomträtsavtal ske och markanvisningen förföll 2024-07-31, vilket innebar att marken gick tillbaka till Region Gotland.

Anläggningen skulle till en början endast innehålla padel och gymnastik, men även detta förändrades över tid. Den kom att inkludera en rad andra idrotter som också uttryckt ett behov av permanent anläggning, men även stöd från Region Gotland, något som det inte fanns beslut om.

Visbygymnasterna fortsätter att leta efter en lösning för en permanent anläggning. Föreningen letar både efter lösningar där det byggs nytt eller möjligheter där man hyr in sig. Behovet kvarstår för föreningen och ju längre en lösning dröjer desto, större risk att föreningen inte kan utvecklas och

aktivera alla de barnen som står på kö för att vara med i verksamheten.
Behovet att fortsatt arbeta för en lösning för Visbygymnasterna, oavsett om det är i regional regi eller inte är stort.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-05

RS § 433   Remiss. Staten och kommunsektorn – samverkan, självstyrelse, styrning (SOU 2024:43)

Ärendenummer: RS 2024/1988

Paragraf föregående instans: AU § 287

Regionstyrelsens beslut

- Region Gotland överlämnar sitt yttrande som svar på remissen.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Finansdepartementets betänkande Staten och kommunsektorn – samverkan, självstyrelse, styrning (SOU 2024:43) har skickats på remiss. Betänkandet omfattar drygt 600 sidor, men föreslår endast ett tiotal lagändringar. På grund av en väldigt kort remisstid har regionstyrelseförvaltningen inte kunnat genomföra ett internremissförfarande, men ärendet har samberetts med socialförvaltningen, utbildnings- och arbetslivsförvaltningen samt hälso- och sjukvårdsförvaltningen som också berörs av betänkandet. Nedan följer en kort sammanfattning av Region Gotlands kommenterar på remissen.

Regionstyrelseförvaltningen ser problem med utredningens definition och användning av begreppet samverkan, som istället uppfattas som styrning genom föreskrifter och regeringsuppdrag. Detta försvårar samverkan.

Förslaget om ett utökat samverkansuppdrag för länsstyrelserna bedöms skapa otydligheter i relation till regionernas regionala utvecklingsansvar.

Betänkandet innehåller en föreslagen lagändring som möjliggör distansdeltagande för fullmäktigeledamöter via ljud- och bildöverföring i realtid, förutsatt att fullmäktige beslutat om det. Presidiet undantas och måste närvara fysiskt. Förslaget stämmer med regionfullmäktiges nuvarande arbetsordning.

Utredningen föreslår en ny lag om regeringens överläggningar med kommuner och regioner. Detta välkomnas eftersom det kan skapa kontinuitet och förutsägbarhet i dialogen med regeringen, oberoende av politiska maktskiften.

Utredningen föreslår vidare att regioner som ingår i en samverkansregion ska samverka i en gemensam nämnd eller genom ett kommunalförbund. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att Region Gotland bör ställa sig bakom SKR:s särskilda yttrande där det påpekas att utredningen inte tillräckligt tydligt har visat på andra möjliga samverkansformer som skulle innebära mindre inskränkningar av självstyret.

Rörande samverkan i kris och krisberedskap håller regionstyrelseförvaltningen med utredningens bedömning om att regeringen, vid uppdrag till statliga myndigheter, till exempel Länsstyrelserna, bör överväga behoven hos kommunsektorn och låta myndigheterna genomföra uppgifterna med hänsyn taget till organisationernas olika förutsättningar. Detta blir särskilt viktigt utifrån vårt insulära läge som ö och att Gotland är ett utpekat militärstrategiskt område. Vidare är Region Gotland unikt sett till sin organisation med ansvar för både det primärkommunala och regionala uppdraget där också Länsstyrelsen Gotland och Region Gotland har geografiskt områdesansvar över samma yta. Regionstyrelseförvaltningen ser också ett behov av att förtydliga ansvaret mellan Länsstyrelser och civilområdesansvarig Länsstyrelse.

Utredningen beskriver att SKR har en myndighetsliknande roll utan att omfattas av offentlighetsprincipen, och att dess överenskommelser med staten, som inkluderar fördelning av medel, skapar en oklar rollfördelning gentemot statliga myndigheter. SKR:s eventuella omfattning av offentlighetsprincipen föreslås utredas i särskild ordning. Alternativa samverkansformer till överenskommelser bör utvecklas. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att Region Gotland bör avstå från att yttra sig om SKR:s roll och att eventuella synpunkter om detta ska tas i dialog direkt med SKR.

Bedömning

Utredningens syn på samverkan mellan stat och regioner samt kommuner
Utredningen ger exempel på ett flertal definitioner av begreppet samverkan och lutar sig emot Statskontoret som använder begreppen samordning, samarbete och samverkan. Samordning görs på organisatorisk nivå och utgör formella förutsättningar till samarbete som sedan resulterar i samverkan. Utredningen exemplifierar metoder för att åstadkomma samverkan i föreskrifter i lag eller förordning, beslut om särskilda regeringsuppdrag.

Regionstyrelseförvaltningen uppfattar att föreskrifter, förordningar och särskilda regeringsuppdrag är att betrakta som statlig styrning och inte samverkan. Samverkan bör kännetecknas av ett gemensamt behov hos inblandade parter. En alltför formaliserad styrning skapar hinder för en god samverkan då formerna för samverkan behöver anpassas efter vilken gemensam utmaning som ska lösas.

Ett förändrat uppdrag för Länsstyrelserna och det regionala utvecklingsuppdraget

Utredningen föreslår två nya paragrafer i Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion som ger länsstyrelserna i uppdrag att inrätta ett regionalt kommunråd för samverkan och informationsutbyte som syftar till att länsstyrelserna ska kunna ges en mer framträdande roll som nav för det statliga inflytandet inom länet och som kontaktpunkt mellan den centrala nivån och framför allt kommunerna.

Regionstyrelseförvaltningen anser att ett förändrat och förstärkt samverkansuppdrag för Länsstyrelserna riskerar att skapa ytterligare oklarheter mellan Länsstyrelsernas uppdrag och det regionala utvecklingsansvaret.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer vidare att det bör vara upp till respektive kommun att utse sin egen representation i ett kommunalt råd. Att inte låta kommunen utse representanter förefaller utgå från att flytta fram Länsstyrelsernas positioner snarare än ett råd med syfte för samverkan och informationsutbyte, där det sista framgår av författningskommentarerna.

Regionerna har vidare, i dialog med SKR, signalerat behov av ett förtydligande vad det gäller det regionala utvecklingsansvaret och att stärka det direkta samarbetet mellan regioner och statliga myndigheter.

Ändrade regler om deltagande på distans i fullmäktige och nämnder
Lagförslag innebär att fullmäktiges ledamöter ska kunna delta på distans om ett sådant beslut fattats i fullmäktige. Deltagandet ska då ske genom ljud- och bildöverföring i realtid och så att ordföranden kan säkerställa vem som deltar i sammanträdet och den som deltar i sammanträdet kan följa sammanträdet och delta i behandlingen av ärendena. Undantag från distansdeltagande gäller för fullmäktiges presidium som ska närvara fysiskt.

Förslaget ligger i linje med regionfullmäktiges nuvarande arbetsordning.

Förslag till lag om regeringens överläggningar med kommuner och regioner
Utredningen föreslår en ny lag som reglerar på vilket sätt som regeringen ska överlägga med kommuner och regioner. Lagen syftar till att skapa goda förutsättningar för ett långsiktigt utbyte av information, kunskap och insikt om samhällsproblem och ekonomiska frågor som rör kommunsektorn.

Förslaget välkomnas då regleringen skapar bättre förutsättningar och långsiktighet för dialog mellan regering och den kommunala respektive regionala nivån. En reglering i lag möjliggör en kontinuitet och förutsägbarhet oberoende av regeringsskiftet.

Lagförslag om att ingå i kommunalförbund eller gemensam nämnd
Utredningen föreslår en ny lydelse i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) om att regioner som ingår i en samverkansregion ska samverka i en gemensam nämnd eller genom ett kommunalförbund. Syftet är att samverkansregioner bör kunna användas för en utvecklad samverkan med direkt dialog mellan staten och regionerna där beslutsmandat är tydligare beskrivet.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att Region Gotland bör ställa sig bakom SKR:s särskilda yttrande som följer med betänkandet där det påpekas att utredningen inte tillräckligt tydligt har visat på andra möjliga samverkansformer som skulle innebära en mindre grad av inskränkning av självstyret.

Samverkan i kris och krisberedskap

Utredningen bedömer att regeringen, vid uppdrag till statliga myndigheter, till exempel länsstyrelserna, bör överväga behoven hos kommunsektorn och låta myndigheterna genomföra uppgifterna med hänsyn taget till kommuner och regioners olika förutsättningar.

Rörande samverkan i kris och krisberedskap håller regionstyrelseförvaltningen med utredningens bedömning om att regeringen, vid uppdrag till statliga myndigheter, till exempel länsstyrelserna, bör överväga behoven hos kommunsektorn och låta myndigheterna genomföra uppgifterna med hänsyn taget till organisationernas olika förutsättningar. Detta blir särskilt viktigt utifrån vårt insulära läge som ö och att Gotland är ett utpekad militärstrategiskt område. Vidare är Region Gotland unikt sett till sin organisation med ansvar för både det primärkommunala och regionala uppdraget där också Länsstyrelsen Gotland och Region Gotland har geografiskt områdesansvar över samma yta. Regionstyrelseförvaltningen ser också ett behov av att förtydliga ansvaret mellan länsstyrelser och civilområdesansvarig länsstyrelse.

Ytterligare en aspekt att beakta vid brådskande rapportering är att kommuner och regioner får kortare svarstid ju fler myndigheter som är involverade i rapporteringskedjan.

SKR:s roll som organisation och medlemsföreträdare

Rörande SKR:s roll beskriver utredningen att SKR emellanåt har en myndighetsliknande struktur utan att omfattas av offentlighetsprincipen. Vidare skapar de överenskommelser som finns mellan SKR och staten, som också innehåller medel som tas emot och fördelas till kommuner och regioner, otydligheter i rollfördelning mellan SKR och olika myndigheter. Utredningen föreslår att frågan huruvida SKR bör omfattas av offentlighetsprincipen ska utredas i särskild ordning, och att staten ska finna alternativ till överenskommelser för samverkan och styrning.

De eventuella synpunkter som Region Gotland har avseende SKR:s roll bör lämnas utanför yttrandet. Istället föreslås en dialog om detta föras direkt med SKR.

Ärendets behandling under mötet

Eva Nypelius (C) yrkar att följande ändringar görs i yttrandet:

Att på sidan 1 i yttrandet, angående förslaget om kommunråd inom Länsstyrelsen, tydligt avstyrker inrättandet av kommunråd.

Att på sidan 3 i yttrandet, angående SKRs roll och överenskommelser, ersätta sista stycket med:

”Det är positivt med direktkontakter mellan statliga myndigheter med enskilda kommuner och regioner. Men region Gotland vill betona att SKR är en medlemsorganisation som företräder sina medlemmar i demokratiska former.

Genom SKR företräds hela den lokala och regionala nivån i bland annat olika kontakter och överenskommelser med den statliga nivån. Inom medlemsorganisationen SKR finns idag strukturer för samverkan uppbyggda som bör tas tillvara istället för en mer statlig styrning och minskat lokalt självstyre.”

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och Eva Nypelius ändringsyrkande och finner att Eva Nypelius ändringsyrkande bifalls.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag med ändring i enlighet med Eva Nypelius yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Remiss SOU Staten och kommunsektorn – samverkan, självstyrelse, styrning, 2024:43

Regionstyrelseförvaltningen yttrande

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-28

Skickas till

Finansdepartementet

RS § 434   **Remiss. Enklare att överblicka riktade statsbidrag – Statskontorets förslag till en samlad informationsportal**

Ärendenummer: RS 2024/1997

Paragraf föregående instans: AU § 288

Regionstyrelsens beslut

- Upprättat förslag till remissvar antas som Region Gotlands svar.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Statskontoret har haft i uppdrag att analysera förutsättningarna för att samla information om aktuella riktade statsbidrag till kommuner och regioner i en digital informationsportal hos en statlig myndighet.

Om det finns förutsättningar ska kontoret lämna förslag på hur en sådan portal kan skapas och bland annat föreslå hur den ska utformas och drivas, vilken statlig myndighet som bör ansvara för den och hur uppgiften att tillhandhålla portalen ska finansieras.

Regeringens syfte med att skapa en samlad informationsportal om riktade statsbidrag till kommuner och regioner är att minska kommuners, regioners och enskilda utförares administrativa kostnader för att hantera riktade statsbidrag och att de riktade statsbidragen når de mottagare som regeringen har avsett.

Förslaget

Statskontorets analys visar att det finns ett behov av en sån här portal hos kommuner och regioner. Det finns inga tekniska eller juridiska hinder och kostnaden för en portal är relativt låg i förhållande till nyttan.

En portal skulle ge kommuner och regioner bättre och mer likartade förutsättningar att hitta och bevaka bidrag. Det skulle i sin tur medföra att de kommuner och regioner som mest behöver bidragen får bättre förutsättningar än i dag att hitta och ansöka om dem.

Statskontorets analys visar att Skolverket är den myndighet som har bäst förutsättningar för att få uppgiften att ansvara för en samlad informationsportal.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att Region Gotland ställer sig bakom utredningens förslag i sin helhet. En sån här lösning skulle underlätta det administrativa arbetet på ett påtagligt sätt.

I utredningen nämns att de grundläggande problemen med riktade statsbidrag kvarstår. Kommuner och regioner har vid ett flertal tillfällen påtalat att bidragen hellre bör vara generella. Bedömningen från statskontoret är att regeringen ändå under överskådlig tid sannolikt kommer att styra kommunsektorn genom ett stort antal riktade statsbidrag. De anser därför att det behövs en ökad tydlighet från staten som underlättar kommuners och regioners hantering av bidragen och att en portal är ett kostnadseffektivt verktyg för att åstadkomma detta.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Remiss. Enklare att överblicka riktade statsbidrag – Statskontorets förslag till en samlad informationsportal (Statskontoret 2024:9), 2024-09-13
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-25

Skickas till

Finansdepartementet

RS § 435   Remiss. Förslag till område av riksintresse för totalförsvarets anläggningar

Ärendenummer: RS 2024/2263

Paragraf föregående instans: AU § 289

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att upprättat yttrande lämnas till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap MSB, föreslår att mark- och vattenområdet för kalk- och märelyfyndigheten, brytningen av kalk- och märelysten samt tillverkningen av cement i Slite på Gotland ska utgöra ett område som är av riksintresse på grund av att det behövs för totalförsvarets anläggningar. Myndigheten menar att det råder brist på alternativ till försörjning från andra inhemska anläggningar än den i Slite på Gotland och att importmöjligheterna är begränsade, både på kort och på lång sikt. Brytningen av kalk- och märelysten samt tillverkning av cement i Slite är därmed en grundförutsättning för en fungerande cementförsörjning och utgör en samhällsviktig verksamhet som är nödvändig för totalförsvaret. Det område som myndigheten pekar ut överensstämmer till delar med befintligt riksintresseområde område för värdefulla ämnen och material, men i vissa delar är det en utökning som innebär ytterligare begränsningar.

Ärendet inkom den 4 november och Region Gotland har getts möjlighet att inkomma med ett yttrande senast 16 december 2024, en begäran om anstånd till 31 december har utan motivering avslagits av myndigheten. Både tekniska nämndens och miljö- och byggnämndens ansvarsområden berörs av förslaget, vilket innebär att en samlad beredning av ärendet tillsammans med de berörda förvaltningarna är nödvändig. Den synnerligen korta remisstiden har medfört viss tidsbrist och för att ändå klara av en samlad beredning på den korta tid som står till buds, har regionstyrelseförvaltningen arbetat tillsammans med berörda förvaltningar för att samordna och bereda ärendet. Följande datum gäller för hantering av ärendet i de tre berörda nämnderna:

Tekniska nämnden: Arbetsutskottet 4 december (delegerad beslutanderätt),
Miljö- och byggnämnden: Extrainkallat nämndsammanträde 2 december,
Regionstyrelsen: Samlat yttrande. Ordinarie sammanträde 12 december.

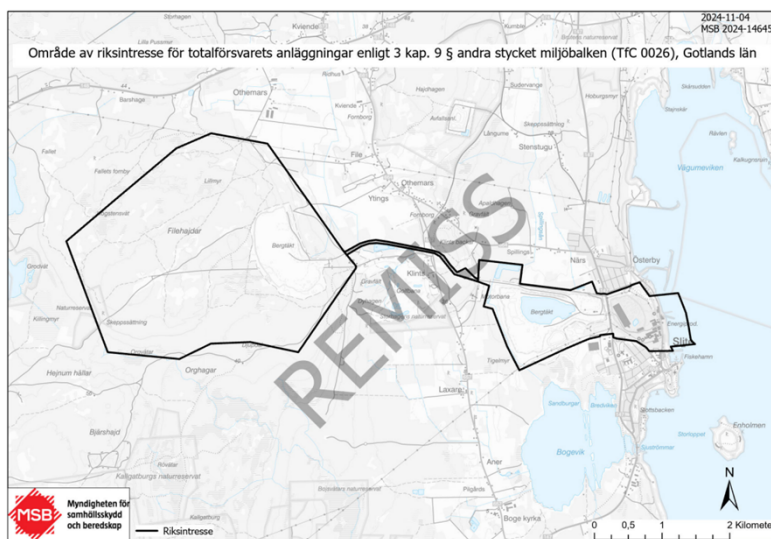
Miljö- och byggnämnden påpekar bland annat att miljö- och hälsomässiga konsekvenser av en fortsatt och eventuellt utökad cementproduktion måste

hanteras noggrant för att säkerställa en god boendemiljö i Slite samhälle. Vidare påpekas att riksintresseförslaget kan påverka möjligheterna för bostadsutbyggnad, samhällsutveckling och hållbar turism i Slite och på norra Gotland. Nämnden understryker vikten av att säkerställa att beslutet utformas med hänsyn till både totalförsvarets behov och de långsiktiga utvecklingsmöjligheterna för Slite och norra Gotland. Fortsatt samverkan krävs för att balansera dessa intressen och möjliggöra en hållbar utveckling.
Miljö- och byggnämndens kompletta yttrande har infogats i det förslag till samlat yttrande som regionstyrelsen har att besluta om.

Tekniska nämnden framhåller bland annat att det är av väsentlig betydelse att riksintresset i fredstid inte motverkar en hållbar samhällsplanering och utveckling av Slite samhälle, särskilt då näringsverksamheten i dess nuvarande omfattning redan har svårighet att tillgodose de krav som ställs på verksamheten avseende bland annat buller och miljö kvalitetsnormer för luft och vatten. Nämnden anser vidare att det föreslagna riksintresset för Filehjärdar i de delar som kommer i konflikt med vattenskyddet för området Tingstäde träsk inte ska genomföras. Ställningstagandet bottnar i ansvaret för och omsorgen om en långsiktigt hållbar dricksvattenförsörjning för Gotland. De sakliga argumenten har utgångspunkt i både vattenskyddsområdet med föreskrifter för Tingstäde träsk och i det utpekade riksintresset för Visby dricksvattenanläggningar.

Tekniska nämndens kompletta yttrande har infogats i det förslag till samlat yttrande som regionstyrelsen har att besluta om.

Regionstyrelsen. Regionstyrelseförvaltningen har i tillägg identifierat ett antal områden och synpunkter nedan som inte hanteras inom de sakkunniga nämndernas ansvarsområden och dessa föreslås ingå i det samlade yttrandet som inges till MSB.

Geografisk precisering avseende det område som berörs av förslag om riksintresse för totalförsvarets anläggningar

Gotlands betydelse för Sveriges totalförsvaret ställer höga krav på det civila försvaret. Förslaget till utpekande av riksintresseområdet förstärker ytterligare vikten av att upprätthålla samhällsviktiga funktioner såsom transport- och logistikflöden, hamnverksamhet, vattenförsörjning och elförsörjning. Region Gotland spelar en central roll i att säkerställa många av dessa funktioner. Riksintresset innebär möjlighet att stärka det civila försvaret samtidigt som det innebär ökade krav på Region Gotlands beredskapsplanering.

Ur ett beredskapsperspektiv har Region Gotland en förhoppning om att ett utpekande av riksintresse för det civila försvaret, inom det aktuella området, skulle kunna ge positiva effekter för det gotländska samhällets tillgång till en redundant elförsörjning och en bibehållen transportkapacitet till och från ön vid en framtida kris- eller beredskapssituation. I och med ett riksintresse-utpekande kan resurser och leveranser prioriteras till Heidelbergs Materials verksamhet. Men samtidigt finns det gemensamma försörjningsberoenden med andra samhällsviktiga verksamheter inom Region Gotland. För att upprätthålla alla delar av det civila försvaret och undvika att uthålligheten hos andra samhällsviktiga verksamheter påverkas negativt, krävs ett helhetsperspektiv.

För att föreslaget riksintresse ska ge positiva effekter för den lokala beredskapen på Gotland, behöver det säkerställas att åtgärden bidrar till att upprätthålla logistik och funktionalitet för civilsamhället på Gotland. Det betyder i klartext att den planerade utökningen av överföringskapacitet för el mellan Gotland och fastlandet, verkligen byggs och att den dessutom medför tillräcklig reservkapacitet vid störning eller avbrott samt att lösningar för att säkra robust civil logistik kommer på plats. Det får inte innebära att det bredare riksintresset främst medför större risk, i kristid, för att inte tillgängliga resurser, som exempelvis el och bränslen, prioriteras till det övriga civila samhällets behov utan uteslutande styrs till cementtillverkningen.

Region Gotland vill också lyfta farhågor rörande miljö- och hälsomässiga aspekter av ett utpekande av området som ett riksintresse. Om produktionen i kristid och tider av elbrist skulle prioriteras så högt att den ges tillstånd att drivas utan givna miljövillkor så äventyras livsmiljön på Gotland genom oacceptabelt stor påverkan på luft och vatten. Om den på grund av elbrist får drivas utan CCS (bolagets planerade anläggning för koldioxidavskiljning) skulle detta innebära oacceptabelt stora klimatpåverkande utsläpp.

Det är också relevant att påpeka att såväl markområde, som produktionsanläggning och utlastningshamn ägs av en utländsk företagskoncern som är en av världens största cementtillverkare och att det är viktigt att företagets koncernledning, i ett framtida krisläge, betraktar den gotländska verksamheten som prioriterad och även fortsatt har en ambition att verka tillsammans med övriga aktörer inom det gotländska samhället.

Slutligen vill Region Gotland peka på att många hushåll och verksamheter i det aktuella områdets närhet får sitt dricksvatten från egna grundvattenbrunnar,

borrhade eller grävda. Den aktuella grundvattenförekomsten, Mellersta Gotland – Roma, har idag en otillfredsställande kemisk och kvantitativ status. Region Gotland anser att kalkbrytningens påverkan, för bevarande av civilsamhällets robusthet, inte får påverka och absolut inte försämra grundvattenförekomstens kemiska och kvantitativa status, något som kan begränsa kalkbrytningens framtida omfattning.

Bedömning

Det konstateras att aktuellt förslag till utpekande av ett riksintresseområde för totalförsvarets anläggningar har påverkan på Gotland ur ett flertal perspektiv. Det förtjänar dock att tydliggöras att det inte finns någon direkt koppling mellan utpekandet av ett riksintresseområde och en verksamhetsutövares nuvarande eller framtida tillstånd för att bedriva täkt- och fabriksverksamhet. Den värdebeskrivning som ligger till grund för riksintresseutpekandet ska bland annat ska tjäna som planeringsunderlag för den kommunala fysiska planeringen samt för länsstyrelsens och övriga myndigheters handläggning av (t ex tillstånds-) ärenden där riksintressen enligt miljöbalken ska tillämpas och avvägas gentemot andra intressen.

Såväl tekniska nämnden som miljö- och byggnämnden lyfter ett antal risker som kan uppstå eller som behöver utredas för att bland annat säkerställa möjligheten till framtida samhällsutveckling och goda boendemiljöer i närsamhället. Tekniska nämnden menar även att det föreslagna riksintresset för Filehajdar i de delar som kommer i konflikt med vattenskyddet för området Tingstade träsk inte ska genomföras, ställningstagandet bottnar i ansvaret för och omsorgen om en långsiktigt hållbar dricksvattenförsörjning för Gotland.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att det upprättade förslaget till samlat yttrande lyfter relevanta synpunkter och frågeställningar och att yttrandet kan godkännas av regionstyrelsen för att inges till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB senast 16 december. Detta ställer krav på omedelbar justering av regionstyrelsens beslut.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Anders Lindholm, planeringsstrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Oscar Lindster (S) yrkar på att näst sista stycket i själva yttrandet, får en förtydligande bisats.

”Slutligen vill Region Gotland peka på att många hushåll och verksamheter i det aktuella områdets närhet får sitt dricksvatten från egna grundvattenbrunnar, borrhade eller grävda. Den aktuella grundvattenförekomsten, Mellersta Gotland – Roma, har idag en otillfredsställande kemisk och kvantitativ status. Region Gotland anser att kalkbrytningens påverkan, för bevarande av civilsamhällets robusthet, inte får påverka och absolut inte försämra grundvattenförekomstens kemiska och

kvantitativa status, *för att inte riskera varken grundvattentäkter eller enskilda brunnar, något som kan begränsa kalkbrytningens framtida omfattning.*”

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och Oscars Lindsters ändringsyrkande och finner att Oscars Lindsters ändringsyrkande bifalls.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag med ändring i enlighet med Oscars Lindsters yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

MSB remissmissiv förslag till område för riksintresse för totalförsvaret, inkom 2024-11-04

MSB beslut remiss Slite, inkom 2024-11-04

MSB geografisk precisering på karta remiss Slite, inkom 2024-11-04

MSB värdebeskrivning remiss Slite, inkom 2024-11-04

Tekniska nämndens beslut om yttrande, TNAU §242, 2024-12-04

Miljö- och byggnämndens beslut om yttrande, MBN §209, 2024-12-02

Tjänsteskrivelse regionstyrelseförvaltningen daterad 2024-12-06

Regionstyrelseförvaltningens förslag till samlat yttrande, 2024-12-06

Skickas till

Teknikförvaltningen

Samhällsbyggnadsförvaltningen

RS § 436 Samverkan hållbart flyg

Ärendenummer: RS 2024/2423

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna resa till Svolveær, Norge, 2025-02-05 - 2025-02-08.

Sammanfattning

Beslut om resa till Svolveær, Norge, 2025-02-05 - 2025-02-08.

Region Gotland har tillsammans med *Lofoten De grønne øyene* (bestående av parterna Lofotrådet, Lofotkraft och Destination Lofoten) diskuterat viljan till fördjupad samverkan i frågan om hållbart flyg. Region Gotland är inbjudna till Lofoten, bland annat för att delta vid Lofotenkonferensen. Region Gotland ämnar delta med en delegation bestående av: regionstyrelsens ordförande, enhetschef samhällsplanering och sakkunnig strateg.

Region Gotland motiverar sitt deltagande med:

- Lofotenrådet har arbetet länge med frågor som kopplar mot hållbara transporter och hållbart resande. Genom ett fördjupat samarbete med Lofoten kan Region Gotland få kunskap och lärdom om deras mål och strategier.
- Region Gotland har tecknat en avsiktsförklaring med elflygstillverkaren Elfly. Det har även Lofotenrådet gjort. Resan är ett bra tillfälle att se om de tre aktörerna kan göra något gemensamt för att få framdrift i samverkan.
- Resan skulle bli ett steg i arbetet med den färdplan för elflyg som tagits fram på Science Park Gotland 2024, i en förstudie som Region Gotland var med och finansierade.

Ett förstärkt samarbete med andra regioner, såsom Lofoten, kring hållbart flyg är en strategiskt prioriterad fråga i enlighet med Vårt Gotland 2040, genomförandeprogrammet för klimat, miljö och energi (målet Minst en operatör flyger kommersiellt med elflyg till och från Gotland) och regionfullmäktiges prioritering att Region Gotland ska prioritera en skyndsam energi- och klimatomställning.

I bifogad PM finns en mer utförlig bakgrund till arbetet som bedrivs inom ramen för *Lofoten De grønne øyene*, preliminära programpunkter och om förväntningar på vad besöket ska resultera i.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

PM Samverkan med Lofoten

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-28

RS § 437   Information. Expropriation av fastigheten Vall Hardings 1:7

Ärendenummer: RS 2019/1163

Paragraf föregående instans: AU § 290

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att remittera ärendet till tekniska nämnden och miljö- och byggnämnden för att inhämta nämndernas inställning och förslag till fortsatt hantering av ärendet.

Sammanfattning

Södervägs brädgård är en nu nedlagd såg- och impregneringsverksamhet i Vall. Efter verksamhetens konkurs står fastigheten utan lagfaren ägare. Sveriges geologiska undersökning (SGU) har åtagit sig huvudmannaskap för utredning och åtgärder. Provtagningar visar att impregneringsverksamheten har gett upphov till omfattande kreosotföroreningar i jord, berg och grundvatten inom och utom fastighetens gränser.

Södervägs brädgård ligger högst upp på Länsstyrelsen Gotlands prioriteringslista över förorenade områden. Naturvårdsverket kan inte besluta statliga medel för saneringsåtgärder för objekt där ägarskapet inte är fastställt. SGU har därför inkommit med en begäran om att Region Gotland hos regeringen ska ansöka om tillstånd att expropriera fastigheten.

Regionstyrelseförvaltningen informerade senast regionstyrelsen i ärendet i september 2022 och föreslog då att skjuta på avgörandet i frågan rörande expropriation av fastigheten, till dess att huvuddelen av de planerade åtgärdsförberedande aktiviteterna inom området genomförts. Förvaltningen föreslår nu att regionstyrelsen beslutar att remittera ärendet till tekniska nämnden och till miljö- och byggnämnden för att få nämndernas syn på saken innan ärendet får gå vidare till regionfullmäktige för beslut. Förvaltningen ser det som lämpligt att fullmäktige så småningom ger tekniska nämnden eller miljö- och byggnämnden i uppdrag att ansvara för en eventuell expropriation och för ärendets hantering i övrigt.

Regionstyrelseförvaltningen ser fram emot yttranden från nämnderna där bland annat följande frågor behandlas:

- Expropriationsfrågan – juridiska aspekter, risker, fördelar, genomförande.
- Markanvändning efter sanering – plan, bygglov, försäljning.
- Fastigheten – förvaltning, VA.
- Resursbehov – personella, ekonomiska, kompetens.
- Genomförande – vilken funktion/nämnd bör ansvara för handläggning inkl expropriation?

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen konstaterar att de frågor och osäkerheter som tidigare ställts upp och kommunicerats med SGU och Länsstyrelsen, nu till stor del har retts ut och besvarats. Det är nu rimligt att tekniska nämnden och miljö- och byggnämnden får ärendet remitterat till sig, för att återkomma med sakkunniga yttranden till regionstyrelsen. Med dessa yttranden som grund föreslås att ärendet ånyo tas upp i regionstyrelsen inför ett slutligt avgörande i regionfullmäktige under första halvåret 2025.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Värdeutlåtande Vall Hardings 1:7, daterat 2024-06-25
Regionstyrelsen 2022-09-28, RS §266
SGU förfrågan om expropriation, daterad 2019-10-07
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-06

Skickas till

Remitteras till:
Tekniska nämnden
Miljö- och byggnämnden

RS § 438 Information. Dataskyddsbud

Ärendenummer: RS 2024/2199

Paragraf föregående instans: AU § 291

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Upphandlingen avseende dataskyddsbud har slutförts. Advokatfirman Singularity LAW AB (559089-0785, Björn Persson, kommer att fortsätta sitt nuvarande uppdrag som dataskyddsbud (DSO) för regionstyrelsen och krisledningsnämnden. Avtalstiden gäller 2025-02-01 - 2029-01-31, med möjlighet att säga upp avtalet efter två år.

Bedömning

Upphandlingen gällande tjänsten dataskyddsbud har slutförts, då nuvarande avtal upphör 2025-01-31.

Avtalstiden gäller från och med 2025-02-01 till och med 2029-01-31, med möjlighet att säga upp avtalet efter två år enligt avtalets uppsägningsklausul.

Nuvarande dataskyddsbud Advokatfirman Singularity Law AB, Björn Persson, kommer att fortsätta sitt uppdrag som dataskyddsbud för regionstyrelsen och krisledningsnämnden.

Tidigare beslut om att utse dataskyddsbud gäller. Inget nytt beslut behöver fattas.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Beslut om att utse nytt dataskyddsbud, Regionstyrelsen 2020-09-01 §242
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-22

RS § 439 Information. Översiktsplan för Gotland 2040

Ärendenummer: RS 2024/284
Paragraf föregående instans: AU § 292

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Översiktsplan 2040 är nu i antagandefasen. Innan den slutliga processen mot ett antagande i regionfullmäktige kan inledas, finns ett behov av att inhämta ett reviderat granskningsyttrande från Länsstyrelsen rörande landsbygdsutvecklingsområdet i strandnära lägen (LIS) för Sudersand. Förslaget till ändringar återfinns i bifogad handling (Förslag till områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS) för Tofta och Sudersand).

Tidplanen för den fortsatta processen är att information om föreslagna ändringar för LIS-områdena Sudersand och Tofta presenteras i regionstyrelsens arbetsutskott den 25 november och därefter tillställs länsstyrelsen. När det reviderade granskningsyttrandet har kommit Region Gotland tillhanda, återkommer översiktsplanen i sin helhet till regionstyrelsens arbetsutskott och till regionstyrelsen för att slutligen beslutas i regionfullmäktige.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen anser att föreliggande utdrag ur kapitel 3 gällande LIS-områdena för Tofta och Sudersand är väl genomarbetat och att den avgränsning som nu föreslås gällande Sudersand i högre utsträckning möter kriterierna för ett utpekande av ett LIS-område som framgår i miljöbalken.

När länsstyrelsen sedan tar emot Region Gotlands begäran om ett reviderat granskningsyttrande gällande det nya förslaget för LIS-området i Sudersand kommer området bedömas utifrån det nya förslaget. Utfallet av denna bedömning ligger utanför Region Gotlands rådighet.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Förslag till områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS) för Tofta och Sudersand
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-11

Skickas till

Samhällsbyggnadsförvaltningen
Teknikförvaltningen

RS § 440 Information. Lägesrapport bildandet av nationalpark på norra Gotland

Ärendenummer: RS 2024/2239

Paragraf föregående instans: AU § 299

Regionstyrelsens beslut

- Information kring lägesrapporten för bildandet av nationalparken på norra Gotland godkänns.

Sammanfattning

Region Gotland har, tillsammans med Naturvårdsverket, Länsstyrelsen i Gotlands län och Havs- och vattenmyndigheten, sedan 2019 bedrivit ett projekt för att etablera en nationalpark på norra Gotland. Syfte med detta är att främja destinationsutveckling, ett livskraftigt näringsliv och hållbar platsutveckling i regionen.

Under 2024 har informationsmöten, inklusive en workshop med lokala aktörer och en utbildningsdag för entreprenörer, genomförts med fokus på samordning, finansiering och hållbara tjänster. Under hösten 2024 utarbetas föreskrifterna för nationalparken Dessa förväntas vara färdigställda vid årsskiftet och följas av ett remissförfarande innan regeringen kan fatta beslut. Invigningen är planerad till maj 2026.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att projektet nu går in i ett skede som kräver ett bredare organisatoriskt engagemang, särskilt gällande samordning mellan aktörer och myndigheter samt insatser för företagsstöd, projektfinansiering, produktutveckling för hållbara upplevelser, gemensam marknadsföring och infrastrukturutveckling. För att möta dessa behov föreslås att en intern arbetsgrupp inrättas under 2025 Tanken är att gruppen ska samarbeta med externa aktörer och de etablerade grupperna ”Bildandegruppen” och ”Entrégruppen” för att säkerställa invigningen. Arbetsgruppen bedöms kräva kompetenser från flera förvaltningar inom Region Gotland.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens samlade bedömning är att arbetet med bildandet av nationalparken nu går in i ett nytt skede som kräver organisationens bredare kompetens och engagemang på andra sätt än tidigare. Störst behov föreligger för samordning av aktörer och myndigheter samt kunskapshöjande insatser för företagsstöd och projektfinansiering, produktutveckling för hållbara upplevelsetjänster, gemensam marknadsföring och infrastrukturutveckling av området. Ett arbete med att synkronisera nya och gamla vandringsleder behöver också inledas.

Detta medför ett ökat behov av samordning och resurser internt från flera förvaltningar. Regionstyrelseförvaltningen har identifierat behovet av att tillsätta en intern arbetsgrupp med start 2025. Gruppen kommer att samverka med externa aktörer, aktuella och relaterade projekt och med de redan etablerade grupperna "Bildandegruppen" och "Entrégruppen" och en eventuell Friluftssamordnare anställd av Region Gotland. Gruppen bedöms i första hand behöva kompetenser från regionstyrelseförvaltningen, teknikförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen och kultur- och fritidsavdelningen.

En anställning av en friluftssamordnare skulle på ett betydande sätt förstärka arbetet med att etablera nationalparken på norra Gotland genom att samordna aktiviteter och projekt som stödjer både besökare och lokala intressenter. Genom att stödja lokala entreprenörer kan friluftssamordnaren stimulera utvecklingen av hållbara turismtjänster som guidning, uthyrning och naturupplevelser, vilket stärker områdets profil och attraktion som en hållbar destination.

Bildandet av en nationalpark på norra Gotland utgör en unik möjlighet som kan ha omfattande och positiva effekter för hela regionen både nationellt och internationellt. Nationalparken kan positionera Gotland som en ledande destination för naturturism och hållbar utveckling. Nationalparken kan bidra till att skapa nya möjligheter för näringslivet genom att locka fler besökare året runt, vilket ger en stabilare ekonomi för lokala företag och entreprenörer. Ekoturism, guidning, uthyrning, restauranger och boenden kan alla dra nytta av det ökade intresset för naturbaserade upplevelser. Med ett tydligt fokus på hållbarhet kan nationalparken dessutom stärka Gotlands profil som en plats för gröna investeringar, vilket i sin tur kan attrahera innovativa företag och entreprenörer inom hållbar turism och miljöteknik.

För gotlänningar innebär nationalparken en långsiktig investering i bevarandet av unika naturområden och lokala ekosystem. Nationalparken kan öka livskvaliteten genom att erbjuda tillgång till välskötta friluftsområden, vandringsleder och rekreativsmöjligheter. Samtidigt skapas nya arbetstillfällen och karriärvägar, särskilt inom turism, naturvård och utbildning. Nationalparken kan också bidra till en starkare lokal identitet och stolthet samt skapa en plattform för samarbete mellan lokalsamhällen, vilket kan stärka social sammanhållning.

För besökare, både nationella och internationella, innebär nationalparken ett attraktivt resmål med autentiska naturupplevelser i en unik miljö. En nationalpark med utvecklad infrastruktur för friluftsliv, guidning och hållbara upplevelser gör Gotland till ett konkurrenskraftigt alternativ till andra naturdestinationer i Europa.

Det är avgörande att arbetet som påbörjas nu, med en dedikerad arbetsgrupp och en eventuell friluftssamordnare, lägger grunden för en hållbar och långsiktig lösning för nationalparkens utveckling och förvaltning. För att nationalparken på norra Gotland ska uppnå sin fulla potential som en hållbar, välskött och dynamisk destination, krävs en robust struktur och tydliga processer som fortsätter att stödja parken långt efter invigningen 2026.

Sammanfattningsvis erbjuder nationalparken en möjlighet att skapa en långsiktig, hållbar destination som gynnar näringslivet, stärker livskvaliteten för gotlänningar och attraherar besökare från hela världen. Nationalparken kan bli en symbol för Gotlands framtidsambitioner inom naturvård, hållbarhet och samhällsutveckling. Med en genomtänkt och förankrad arbetsprocess skapas en stabil bas för att vårda, utveckla och främja nationalparken som en värdefull resurs för Gotland och kommande generationer.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Mimmi Gibson, strateg och Åsa Dammström, näringslivsstrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelsen 2018-02-28 § 52

Regionstyrelsen 2021-02-24 § 31

Regionstyrelsen 2023-06-13 § 221

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-04

RS § 441 Laglighetsprövning enligt kommunallagen gällande partistöd

Ärendenummer: RS 2024/2467

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen avger yttrande i enlighet med upprättat förslag.

Sammanfattning

Regionfullmäktige beslutade den 18 november 2024, § 167, att anta regionstyrelsens förslag till *Partistöd 2025* att regionstyrelsen i början av januari 2025 ska betala ut partistöd inklusive utbildningsbidrag till partierna med mandat i regionfullmäktige. Beslutet har överklagats för laglighetsprövning enligt kommunallagen (2017:725), KL, och Region Gotland har förelagts att avge yttrande i mål nr 23008-24 vid förvaltningsrätten i Stockholm. Förslag till yttrande bifogas.

Av 13 kap. 14 § KL framgår att regionen får verkställa beslut innan det vunnit laga kraft, dvs. medan det fortfarande kan överklagas till högre instans. Vidare följer av 13 kap. 15 § KL att om beslut som har verkställts upphävs genom ett avgörande, i detta fall potentiellt från Förvaltningsrätten i Stockholm, ska regionen utreda och besluta om rättelse. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att det inte är sannolikt att förvaltningsrätten upphäver regionfullmäktiges beslut Partistöd 2025. Detta då det saknas mandat för regionfullmäktige att reducera partistödet på det vis klaganden yrkar.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Therese Larsson, regionjurist, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Föreläggande från Förvaltningsrätten i Stockholm som inkom 3 december 2024

Förslag till yttrande med bilagor

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-12-05

Skickas till

Förvaltningsrätten i Stockholm

RS § 442 Uppföljning uppdrag regionstyrelseförvaltningen

Ärendenummer: RS 2024/873

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen har sammanställt en uppdragslista för uppdrag som är beslutade av regionstyrelsen. Uppdragen följs upp och redovisas vid varje regionstyrelsesammanträde. Uppdragens status redovisas utifrån färgerna grönt, gult, rött och vitt.

Grönt betyder att uppdraget följer beslutad tidplan. Gult betyder att det finns viss avvikelse mot beslutad tidplan och rött betyder att det finns en stor avvikelse mot beslutad tidplan. När uppdraget har markerats som gult eller rött kommer en ny tidplan att föreslås. Ett uppdrag som ännu inte har fått en tidsplan kommer att vitmarkeras.

Rödmarkerad text i uppdragslistan indikerar att texten lagts till eller reviderats sedan den senaste redovisningen i regionstyrelsen.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-12-03
Uppdragslista 2024-12-05

RS § 443   Förfrågan om direktmarkanvisning för byggemenskap i Slite

Ärendenummer: RS 2023/2049

Paragraf föregående instans: AU § 293

Regionstyrelsens beslut

- Upprättat markanvisningsavtal för fastigheten Othem Rakan 6 med Mörtvätens byggemenskap ekonomiska förening godkänns.
- Markanvisningsavtalet är giltigt under två år. Därefter kan förlängning göras.

Sammanfattning

Regionstyrelsen beslutade 2024-04-23, § 111 att godkänna direktanvisning av fastigheten Othem Rakan 6 för en byggemenskapsförening i Slite, samt att upprätta en avsiktsförklaring med Slite Utveckling AB i väntan på att föreningen för byggemenskap skulle bildas. Syftet med avsiktsförklaringen var att ge medlemmarna en trygghet i att formellt bilda förening eftersom detta krävde ekonomiska insatser. Efter regionstyrelsens beslut bildades ”Mörtvätens Byggemenskap ekonomiska förening” innan en avsiktsförklaring blivit upprättad. En avsiktsförklaring fyller inte längre sitt syfte och därav har ett markanvisningsavtal istället upprättats med föreningen som motpart.

Syftet med markanvisningsavtalet är att ge riktlinjer och lägga fast förutsättningar för den fortsatta exploateringen av anvisat området och tilldelning av mark för bebyggelse.

Avtalet reglerar i huvudsak följande:

- Markanvisningens option är giltig under tre års tid från den dag då regionstyrelsens beslut om att godkänna avtalet vinner laga kraft.
- Markanvisningen kan ske genom tomträttsupplåtelse med friköpsrätt, eller genom överlåtelse. Om tomträtt- eller köpeavtal inte har upprättats inom optionstiden upphör markanvisningsavtalet att gälla.
- Priset för fastigheten ska beräknas utifrån marknadsvärdet vid tidpunkten för upplåtelse- eller överlåtelseavtalets upprättande.
- Reglering av genomförande- och kostnadsansvar sker i kommande markgenomförandeavtal mellan parterna.
- Markgenomförandeavtal ska tecknas innan marken överlåtes eller upplåts till motparten.

Gällande riktlinjer för markanvisningar anger att huvudregeln för markanvisning av bostäder ska vara försäljning av marken och att markanvisningar ska tidsbegränsas till två år från regionstyrelsens beslut. Förslaget till markanvisningsavtal strider således mot punkterna 1 och 2 under

avsnitt 5.2 i riktlinjerna för markanvisnings- och exploateringsavtal. Förvaltningen bedömer detta som godtagbart på grund av följande särskilda förhållanden:

- Byggemaskaper kan inte förväntas ha samma ekonomiska kapital som andra exploitörer. En tomträtsupplåtelse till föreningen innebär mindre omedelbara ekonomiska insatser för finansiering, vilket underlättar för föreningen att genomföra byggprojektet. Möjlighet att friköpa fastigheten kommer att finnas om föreningen önskar det.
- Tomträtt är en upplåtelseform som liknar äganderätt. Tomträttshavaren agerar i allt väsentligt som markägare inom ramen för det syfte som tomträten begränsas till i avtalet.
- Eftersom en byggemaskap inte kan förväntas ha samma erfarenhet av byggprojekt som en normal exploitör finns det skäl att låta optionen gälla längre än en normal markanvisning. Därför är det rimligt att frångå riktlinjernas bestämmelse om en option på 2 år.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att förslaget går i linje med beslut 2024-04-23 om markanvisning för byggemaskap i Slite om tilldelning av aktuell fastighet. De avvikelser från regionens riktlinjer för markanvisningsavtal som förekommer bedöms som godtagbara med hänsyn till de särskilda förhållanden som råder. Förvaltningen föreslår därför regionstyrelsen att besluta om att godkänna upprättat markanvisningsavtal.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att markanvisningsavtalet är upprättat i enlighet med gällande lagstiftning och att förevarande avvikelser från gällande riktlinjer är godtagbara i sammanhanget.

2. Ekonomiskt perspektiv

Ej aktuellt, då parterna inte ännu åtagit sig några definitiva ekonomiska förpliktelser.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

En markanvisning för bostadsändamål bidrar till fler bostäder på landsbygden.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Anton Frick, mark- och exploateringsingenjör, samhällsbyggnadsförvaltningen.

Anna Hrdlicka (L) yrkar att markanvisningsavtalet ska vara giltig under två år och inte tre år som framgår av skrivelsen. Därefter kan förlängning göras.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och Anna Hrdlickas yrkande och finner att Anna Hrdlickas yrkande bifalls.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag med ändring i enlighet med Anna Hrdlickas yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Markanvisningsavtal Othem Rakan 6

Regionstyrelsen 2024-04-23 § 111

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-15

Skickas till

Mörtvätens byggemenskap ekonomiska förening

Slite Utveckling AB

RS § 444 Kvartalsrapportering- Jämställdhetsintegrering

Ärendenummer: RS 2024/389
Paragraf föregående instans: AU § 294

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Samtliga nämnder ska i sin verksamhetsplan för 2024 ha med aktiviteter med ambitionen att öka jämställdhetsintegreringen.

Regionstyrelseförvaltningen har fått i uppdrag att, för regionstyrelsen, varje kvartal redovisa det aktuella läget i samtliga förvaltningar i förhållande till de framtagna aktivitetsplanerna vad gäller jämställdhetsintegreringen.

Regionstyrelseförvaltningen arbetar tillsammans med respektive förvaltning utifrån ett specifikt utvalt utvecklingsområde som förvaltningen valt. Förvaltningarna har inom det aktuella utvecklingsområdet arbetat med 4R-metoden. Det innebär att området är kartlagt och analyserat utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att metodiken med att arbeta i process med att jämställdhetsintegrera ett specifikt område med metoden 4 R, ger en långsiktighet och kontinuitet utifrån befintligt rapporteringssystem med CEMR (EU-deklaration Jämställdhet mellan kvinnor och män). Processarbetet ger förvaltningarna en metodkännedom samt utvecklingsprocesser som kan antas ge bestående förändring utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Bedömning

I Sverige är jämställdhetsintegrering den huvudsakliga strategin för att uppnå det jämställdhetspolitiska målet att kvinnor och män ska ha samma makt och möjlighet att påverka samhället och sina egna liv. Jämställdhetsintegrering innebär att ett jämställdhetsperspektiv ska finnas med i alla beslut, på alla nivåer och i alla steg av processen, vilket innebär att jämställdhetsperspektivet måste finnas med i det dagliga arbetet. Arbetet med att skapa beslut, eller en fördelning av resurser eller där normer skapas. Jämställdhetsintegrering innebär (om)organisering, förbättring, utveckling och utvärdering av beslutsprocesser.

Ett praktiskt jämställdhetsintegrerande arbete är när ett avgränsat valt utvecklingsområde som har central betydelse för förvaltningen kartläggs och analyseras utifrån ett jämställdhetsperspektiv - arbetet påverkar övrig verksamhet.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att metodiken är väl vald med att arbeta specifikt med ett utvecklingsområde i taget. Det är ett processarbete som kan antas ge bestående förändringar. Metodiken antas ge trygghet och möjlighet för ett fortsatt arbete med nya utvecklingsområden.

Arbetet som pågår är ett målmedvetet långsiktigt arbete och förvaltningarna bedöms göra förflyttningar utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Samtliga förvaltningar arbetar med sina respektive utvecklingsprocesser inom ledningsgrupperna och i de mötena deltar jämställdhetsstrategen regelbundet. Mötena är framåtsyftande, resonerande och analytiska och arbetet bedöms därför ge en högre medvetenhet och tydligt fokus på jämställdhet. Förvaltningarna har ett aktivt processarbete.

Arbetet med jämställdhetsintegrering fortsätter inom ramen för befintlig uppföljningsprocess där respektive förvaltningsledning rapporterar arbetet utifrån CEMR Deklaration för jämställdhet mellan kvinnor och män. Där finns utrymme att presentera respektive års kartläggning och analys – vilket ger ett förbättringsarbete för kommande verksamhetsplanering. Det ger kontinuitet inom befintliga processer, utan att särskild handlingsplan upprättas

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-24

Skickas till

Samtliga nämnder.

RS § 445 Avvikelser vilotidsregler 2025

Ärendenummer: RS 2024/1502

Paragraf föregående instans: AU § 295

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna att planering av ordinarie arbetstid och jourpass kan överstiga 20 timmar för personliga assistenter som tjänstgör enligt Allmänna bestämmelser och Bilaga J för att säkerställa enskild brukares rättigheter och friheter som följer av lag. Den sammanlagda arbetstiden får som högst uppgå till 24 timmar.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Nya bestämmelser om dygnsvila som införts i Allmänna Bestämmelser AB gäller även för Bilaga J från 2024-02-01. I Allmänna bestämmelser (AB) anges att arbetstagaren har rätt till minst 11 timmars dygnsvila under varje period om 24 timmar samt under vilka förutsättningar det är möjligt att göra undantag från reglerna om dygnsvila, både vad avser planerad arbetstidsförläggning och vid oförutsedd händelse. Vidare anges att den sammanlagda arbetstiden vid planerad förläggning av arbete i kombination med jour får uppgå till högst 20 timmar enligt Bilaga J. För medarbetare som tjänstgör enligt Bilaga J gäller att arbetstid och jour i kombination i vissa fall kan utökas till som längst 24 timmar i ett sträck genom särskilt beslut av arbetsgivaren. Beslut kan fattas för maximalt ett kalenderår i taget. Dispens behöver då inte sökas men arbetsgivaren ska förhandla sitt förslag med berörd arbetstagarorganisation enligt MBL. Efter avslutad förhandling fattas beslut av arbetsgivarens högsta politiska ledning. Beslutet ska sedan anmälas till centrala parter arbetsstidsnämnd innan det kan börja tillämpas.

I Bilaga J har anpassningar gjorts för att brukares rättigheter till ett självständigt liv inte ska inskränkas samtidigt som en avvägning gjorts till skyddet för arbetstagens hälsa. I bilagan framgår det att vid planering av ordinarie arbetstid och jourpass kan 20 timmar överstigas om det är nödvändigt för att säkerställa den enskildes rättigheter och friheter som följer av lag.

Enligt Region Gotlands uppdrag och kvalitetskrav ska insats enligt LSS vara individuellt utformad utifrån den enskildes behov och önskemål och den enskilde ska ha möjlighet till inflytande över vem som utför insatsen. Enligt prop. 1992/93:159 s.174 så "bör den enskilde ha ett avgörande eller mycket stort inflytande på vem som anställs som assistent.". Av Prop. 1992/93:159 s.44 framgår det att "målet för insatserna enligt den nya lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) skall vara att främja människors jämlikhet i levnadsvillkoren och fulla delaktighet i samhällslivet. Verksamheten

skall enligt lagen vara grundad på respekt för den enskildes självbestämmande och integritet." och "ett avgörande beslut är att – som jag senare föreslår – förändra de offentliga regelsystemen, så att människor med mycket grava funktionshinder får rätt att själva välja personlig assistent. Den som har behov av ständig hjälp – med påklädning och hygien, med kommunikation och vård – måste få denna rätt."

Beslut om insats enligt LSS fattades under maj månad för en enskild brukare och verkställdes inom tre månader. Med utgångspunkt i brukarens egna önskemål utifrån de rättigheter och friheter som följer av lag är det inte möjligt att även fortsatt verkställa beslutet om beviljad insats med planerad förläggning av arbete i kombination med jour som uppgår till som mest 20 timmar. Därför är det nödvändigt att ordinarie arbetstid och jourpass även fortsatt kan överstiga 20 timmar upp till som mest 24 timmar vid planerad förläggning av arbetstiden för de personliga assistenter som arbetar hos den enskilda brukaren. Beslut kan fattas för maximalt ett kalenderår i taget och då till och med 2025-12-31.

Bedömning

Bedömningen är att avvikelse om att kunna planera ordinarie arbetstid och jourpass som överstiger 20 timmar där antalet timmar som högst får uppgå 24 är fortsatt nödvändig för att kunna verkställa beslut hos enskild brukare.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Förhandlingsprotokoll MBL §11 2024-11-05
Regionstyrelseförvaltningen tjänsteskrivelse, 2024-11-07

Skickas till

Socialförvaltningen

RS § 446   Dispensansökan arbetstid

Ärendenummer: RS 2023/2439

Paragraf föregående instans: AU § 296

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att Region Gotland ska ansöka om förlängd dispens gällande arbetstid för läkare inom Visby Lasarettets verksamheter Anestesi/Operation/IVA, samt Gyn-Obstetrik till SKRs Arbetstidsnämnd.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Överenskommelsen om ändringar i bestämmelserna om arbetstidens förläggning och dygnsvila i Allmänna bestämmelser (AB) med Läkarförbundet trädde i kraft den 1 februari 2024. Det är samma innehåll i överenskommelsen som för tidigare träffad överenskommelse med övriga centrala motparter. Skillnaden är att den tidigare överenskommelsen trädde i kraft den 1 oktober 2023.

Syftet med de nya reglerna är att värna om medarbetarnas arbetsmiljö, återhämtning och garantera vila, vilken följer av en skyddslagstiftning. Målet var att alla läkare senast from den 1 februari 2024 skulle ha ett schema som stämde överens med de nya reglerna om arbetstidsförläggning och dygnsvila. Det har hittills inte varit möjligt att åstadkomma för alla läkare inom verksamheterna An/Op/IVA och Gyn/Obstetrik.

Ö-läget kräver ett akutsjukhus som har en större kompetensbredd, fler specialiteter, samt mer omfattande jourlinjer än ett jämförbart länssjukhus på fastlandet. Sårbarheten är stor och det är få personer som har tillräcklig hög jourkompetens för ö-lägets behov och krav. Samma kompetens ska bära både jour och ordinarie verksamhet. Fler kortare pass (upp till 20 timmar) hos dessa individer gör det inte möjligt att få ihop veckovilan med dagens bemanning. En schemaläggning enligt regelverket med dagens bemanning skulle innebära att Region Gotland saknar den seniora kompetens som behövs för att kunna driva en patientsäker dygnet-runt verksamhet avseende förlossning och tillhörande förlossningsvård, samt operation och intensivvård. Detta skulle också ge långtgående och ödesdigra konsekvenser för samtliga andra verksamheter och medborgarna.

Uppdaterade riskbedömningar och dispensansökningar har tagits fram för verksamheterna An/Op/IVA och Gyn/Obstetrik. En ny förhandling med Gotlands läkarförening har också genomförts och en handlingsplan för verksamheterna har sammanställts.

Information om ärendet kommer att ges till hälso- och sjukvårdsnämndens arbetsutskott 2024-11-13 och hälso- och sjukvårdsnämnden 2024-11-27.

Det här ärendet avser ansökan om dispens rörande två verksamheter som fått dispens vid ett tidigare tillfälle från Arbetsstidsnämndens. Tidigare beslut fattat av regionstyrelsen rörande verksamheterna gjordes 2023-12-13, RS § 444.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att dispens, från och med 1 februari 2025 till och med 31 januari 2026, är fortsatt nödvändigt för att klara av att på ett patientsäkert sätt bemanna de kritiska verksamheterna som berörs av denna ansökan.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Dispensansökningar för An/Op/IVA och Gyn/Obstetrik
Riskbedömningar från An/Op/IVA och Gyn/Obstetrik
MBL-förhandlingsprotokoll, 2024-11-14
Handlingsplan med åtgärder
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-07

Skickas till

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

RS § 447 Hälsa- och friskvårdsriktlinje

Ärendenummer: RS 2024/2252

Paragraf föregående instans: AU § 296

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelseförvaltningens förslag till hälso- och friskvårdsriktlinje för medarbetare i Region Gotland beslutas och ersätter friskvårdspolicy samt riktlinjer från 2006-02-23.

Sammanfattning

Regionstyrelsen har under en längre tid arbetat med revideringen av nuvarande hälso- och friskvårdspolicy samt riktlinjer (tagna 2006-02-23).

I arbetet har koncernledningsgruppen, HR-nätverket samt fackliga representanter från de tre huvudorganisationerna involverats. Även fördjupade dialoger med både chefer och medarbetare i Region Gotlands olika förvaltningar har genomförts samt omvärldsbevakning via representanter från andra kommuner och regioner, forskare från olika fakultet och universitet/högskolor samt följeforskning av Socialförvaltningens hälsosatsning (genomförd 2022-2023).

Förslag på reviderad hälso- och friskvårdsriktlinje baseras på följande slutsatser:

- Möjlighet till friskvård är en av flera delar i ett större hälsofrämjande perspektiv.
- Det krävs återkommande och regelbunden rörelse och återhämtning i medarbetares vardag för att uppnå hälsoeffekter.
- En organisation består av medarbetare med varierande förutsättningar, behov och önskemål. Varje arbetsplats har unika förutsättningar och det finns således inte en mall som passar alla. Därför behövs en modell som systematiskt främjar hälsosamma vanor med inriktning rörelse och återhämtning behöver kunna hantera detta och på ett medvetet sätt. Dels uppmuntra de medarbetare som redan är i gång, dels ge stöd till de som behöver introduceras i aktiviteter.
- Hälsoeffekterna är störst när man går från *ingen aktivitet* till *någon aktivitet* vilket gör att en hälso- och friskvårdsriktlinje måste ta höjd för att sänka trösklar, inkludera och verka för att få med dem som i dag är inaktiva.
- Det krävs kunskap, information, inspiration och normativt stöd för att öka nyttjandegraden av erbjudna friskvårdsförmåner. Ett ökat informationsflöde och en väl synlig tillgång på insatser är en viktig del för att få fler medarbetare aktiva.

- Ett högre friskvårdsbidrag ger förutsättningar för en högre nyttjandegrad i fler medarbetargrupper vilket också påverkar hälsan och i förlängningen sjuktalet.
- Friskvårdsbidraget är endast ett ekonomiskt incitament och bör kombineras med tid och möjlighet att ägna del av arbetstiden åt hälsa. Ett flexibelt sätt att använda friskvårdstiden ökar möjligheten för fler.
- Förslaget på reviderade hälso- och friskvårdsriktlinjer är en investering i medarbetarnas hälsa och välbefinnande men också en strategisk satsning för att positionera organisationer som attraktiva arbetsgivare med positiva effekter på kompetensförsörjningen.

Bedömning

För att Region Gotland ska kunna starta en förändringsprocess mot en mer hälsofrämjande organisation föreslås reviderade hälso- och friskvårdsriktlinjer med ett förhöjt friskvårdsbidrag och möjlighet att även nyttja friskvårdstid på ett mer flexibelt sätt.

Förslaget är riktat till Region Gotlands cirka 6900 medarbetare vilket utgör ungefär 30 procent av den arbetsföra befolkningen. Insatser från Region Gotland som arbetsgivare är därmed ett viktigt bidrag i den regionala utvecklingsstrategin och en del i främjandet av en god och jämlik folkhälsa. Förslaget utgår i sin helhet från Regionfullmäktiges mål och prioriteringar.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Lotta Israelsson, HR direktör och Helena Martinger, strategiskt ledningsstöd, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Sammanfattning av mätningar från *Hälsosatsning i Socialförvaltningen*
Förslag hälso- och friskvårdsriktlinje
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-04

RS § 448 Förlängd utvärderingsperiod för arbetsmodell för landsbygdsutveckling

Ärendenummer: RS 2024/1852

Paragraf föregående instans: AU § 297

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att regionstyrelseförvaltningen får förlängd utvärderingsperiod till slutet av 2025 av arbetsmodellen för landsbygdsutveckling. Därefter utvärderas modellen en gång per mandatperiod. Åtterrapporering sker till regionstyrelsen.

Sammanfattning

För att säkerställa en grundlig utvärdering av arbetsmodellen för landsbygdsutveckling föreslås en förlängning av tidsramen till slutet av 2025. Denna förändring innebär att underlaget för utvärdering blir större, vilket förväntas ge bättre kvalitet på utvärderingen och bidra till mer grundade slutsatser och eventuella justeringar.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen begär utifrån ovan beskrivning en förlängd utvärderingsperiod till sista kvartalet 2025. En förlängning ger mer tid att arbeta enligt arbetsmodellen, vilket förbättrar möjligheterna till samverkan mellan olika aktörer. Detta stärker den integrerade och tvärssektoriella metoden som modellen bygger på.

Genom att skjuta upp utvärderingen kommer det att finnas mer data och aktiviteter att utvärdera, vilket ger en mer omfattande och rättvisande bild av arbetsmodellens effektivitet och påverkan, samt bättre underlag för eventuella justeringar.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Susanna Palomaa, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Arbetsmodell för landsbygdsutveckling, RS 2021/1455

Regionstyrelsen 2022-04-27 § 85

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-29

RS § 449   Motion. Ekonomiskt stöd till   Missionsbåtföreningen Skeppskyrkan

Ärendenummer: RS 2023/934
Paragraf föregående instans: KFB § 48

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionen anses besvarad.
-

Sammanfattning

En motion har inkommit 2023-03-27 där sverigedemokraterna föreslår att berörd nämnd bör få i uppdrag att utreda förutsättningarna för att ge ekonomiskt stöd till missionsbåtföreningen Skeppskyrkan om Birkagården inte kan hålla öppet dagtid under vintern.

Bedömningen är att föreningen bör kunna inkomma med en ansökan om stöd inom stöd för sociala föreningar. Motionen har även behandlats i socialnämnden 2023-10-19. I beslutet lyfts att Birkagården i april 2023 öppnade dagverksamheten Ansgar i samarbete med bland andra Region Gotland.

Med denna information är bedömningen att motionen är besvarad.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att med den nya satsningen på dagverksamhet på Birkagården samt information om möjligheten att söka stöd för sociala föreningar, så anses motionen besvarad.

Sociala föreningar, som bedriver ideell och för samhället en särskilt viktig verksamhet och inom socialt stöd, kan söka verksamhetsstöd för kommande år. Årligen fördelas 460 000 kr till sociala föreningar.

Stödet till sociala föreningar regleras i Region Gotlands bidragsbestämmelser, KF § 20, 27 november 2006, reviderad 2016-04-13.

Ansökan om registrering av ideell förening:
<https://etjanst.gotland.se/oversikt/overview/668>

Ansökan om verksamhetsstöd söks via Region Gotlands e-tjänster:
<https://etjanst.gotland.se/oversikt/overview/871>

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Motion daterad 2023-03-27

Socialnämnden 2023-10-19, § 153

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-28

Skickas till

Motionärerna

RS § 450   Motion. Kostnadsfria kultur och idrottsaktiviteter för barn och unga

Ärendenummer: RS 2020/1689

Paragraf föregående instans: KFB § 49

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionen anses besvarad.
-

Sammanfattning

Vänsterpartiet har inkommit med en motion till regionfullmäktige där man yrkar på att uppdra åt barn- och utbildningsnämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden att ta fram fler kostnadsfria kultur- och idrottsaktiviteter för barn och unga. Vänsterpartiet lyfter att möjligheterna ser olika ut, inte minst på grund av inkomstskillnader och hur familjernas kontaktnät ser ut.

Regionstyrelseförvaltningen lyfter att stödgivning till fritidsföreningar och kulturaktörer möjliggör låga och ibland helt kostnadsfria aktiviteter på fritiden. Utöver det finns Fritidsbanken, allmänhetens åkning i tre ishallar och bibliotekens utbud. Kultur i skolan ger möjlighet för alla elever att uppleva kultur och delta i kulturaktiviteter. Ett omfattande utvecklingsarbete riktat mot anläggnings- och verksamhetsutveckling pågår också inom kultur- och fritidsområdet, vilket ökar utbudet av fritidsaktiviteter för barn och unga. Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen har också fått i uppdrag att utreda en avgiftsfri kulturskola.

Med hänvisning till detta uppdrag samt pågående utvecklingsarbete inom kultur- och fritidsavdelningens stödgivning, anläggningar och verksamheter riktade mot barn och unga anses motionen besvarad.

Bedömning

Utifrån de resurser som kultur- och fritidsenheterna har finns inget utrymme att skapa eller hålla egna kostnadsfria aktiviteter för barn och unga.

Det finns dock goda möjligheter att förstärka möjligheterna för aktiviteter till låg eller ingen kostnad genom befintliga system. Flera insatser sker redan genom budget 2025. Exempelvis möjliggörs ett utökat arbete med kultur och hälsa, en uppräknig till regionala kulturinstitutioner och att Fenix ungukulturhus flyttas till kultur- och fritidsavdelningen.

Framöver finns alla möjligheter att ytterligare stärka fritids- och kulturutbudet riktat mot barn och unga. Exempelvis skulle mer resurser till stödgivningen ge aktörerna möjlighet att behålla låga kostnader för barn och unga trots samhällets ökande kostnader. Behoven har lyfts i den bidragsöversyn som

gjorts på kultur- och fritidsområdet samt i budgetarbetet inför 2025. En annan möjlighet som skulle ge stor effekt vore att ge ökade resurser till arbetet med kultur i skolan. Utvecklingsarbete inom till exempel Solberga ungekulturhus samt etablerandet av en ny simhall och ishall är också riktat mot barn, unga och unga vuxnas möjligheter till en rik fritid. Regionstyrelseförvaltningen anser att resurssättningen inom redan befintliga system och pågående utvecklingsarbete bör prioriteras för att möjliggöra kostnadsfria aktiviteter för barn och unga.

Med hänvisning till utbildnings- och arbetslivsförvaltningens utredning kring en avgiftsfri kulturskola samt pågående utvecklingsarbete inom kultur- och fritidsavdelningens stödgivning, anläggningar och verksamheter riktade mot barn och unga anses motionen besvarad.

Ärendets behandling under mötet

Jörgen Benzler (V) yrkar att motionen ska bifallas.

Ordförande ställer proposition kultur- och fritidsberedningens förslag och Jörgen Benzlers yrkande och finner att kultur- och fritidsberedningens förslag vinner bifall.

Beslutsunderlag

Motion daterad 2020-11-16

Barn- och utbildningsnämnden 2023-04-18, § 42

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2023-04-18, § 33

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-0-28

Skickas till

Motionärerna

RS § 451 Motion. Stärk Fårösundskolan

Ärendenummer: RS 2024/913

Paragraf föregående instans: AU § 300

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionen avslås.

Reservation

Anna Hrdlicka (L) reserverar sig mot regionstyrelsens beslut till förmån för motionens intention.

Sammanfattning

En motion har inkommit där Liberalerna på Gotland föreslår att ge Fårösundsskolan en mild profilering mot de kompetenser som finns hos Gotlands folkhögskola i Fårösund i syfte att attrahera fler elever. Därtill föreslås att en snabbuss inrättas mellan Visby och Fårösund för att underlätta för de elever som väljer Fårösundsskolan.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen föreslår med hänvisning till ovan att besluta att motionen ska avslås.

Ärendets behandling under mötet

Johan Malmros (C) yrkar med instämmande av Anna Hrdlicka (L) bifall på första punkten i motionen:

- att Fårösundsskolan ges en mild profilering i riktning mot de kompetenser som redan finns hos Gotlands folkhögskola i Fårösund.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och Johan Malmros ändringsyrkande och finner att arbetsutskottets förslag vinner bifall.

Reservation

Anna Hrdlicka (L) reserverar sig mot regionstyrelsens beslut till förmån för motionens intention.

Beslutsunderlag

Motion. Stärk Fårösundsskolan. 2024-03-25. RS 2024/913

Protokollsutdrag, Barn- och utbildningsnämnden, 2024-09-17, §95.

Protokollsutdrag, Tekniska nämnden, 2024-10-23, §196.

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-28

Skickas till

Motionären

RS § 452 Motion. Gruppstorlek i förskolan

Ärendenummer: RS 2024/1317
Paragraf föregående instans: AU § 302

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionen anses besvarad.

Sammanfattning

Kristdemokraterna har lämnat in motion till som remitterats till barn- och utbildningsnämnden. Barn- och utbildningsnämnden (BUN) svarade på motionen 5 juni 2024.

Kristdemokraterna yrkar i sin motion att Region Gotland ska införa ett maxtak för storleken på barngrupper i sina förskolor som överensstämmer med Skolverkets riktmärke för barn i åldrarna 1-3 år respektive 4-5 år.

BUN beskriver att rektor beslutar enligt skollagen kap 2 §10 om sin enhets verksamhet och organisation, inklusive storlek på barngrupper. Ett maxtak är inte möjligt enligt skollagen.

Barngrupperna på Gotland ligger i nivå med Skolverkets riktmärke för barngrupper. Förskolorna på Gotland håller en hög kvalitet enligt Kommuners Kvalitet i korthet (KKiK).

Bedömning

Enligt skollagen kap 2 §10 beslutar rektor om sin enhets inre verksamhet och organisation. Att besluta om ett maxtak på barngruppen är inte möjligt utifrån skollagen då det skulle inskränka på rektorns beslutsrätt.

Enligt Kommuners kvalitet i korthet (KKiK) visar kvalitetsindex vid förskola att förskolan på Gotland har en hög kvalitet.

Indexet baseras på andel med förskollärlärolegitimation i kommunal förskola, andel barn 1-5 år i kommunen inskrivna i förskolan och personaltäthet i kommunal förskola. Värdet placeras på en skala från 0 till 100 där 0 är sämst och 100 är bäst. Region Gotland har ett värde på 91.

Kvalitetsindex förskola, Gotland, värde: 91, år: 2023. Källa: Kolada

När det gäller inskrivna barn per årsarbetare har Region Gotland en relativt hög personaltäthet i jämförelse med andra kommuner. Riket har ett genomsnitt på 5.1 barn/årsarbetare. På Gotland är det 4,5 barn/årsarbetare på Gotland.

Jämförelse: Inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, lägeskommun, antal, Gotland, värde: 4.5, år: 2023.
Källa Kolada

Barn- och utbildningsnämnden anser att riktlinjerna för barngruppers storlek från Skolverket följs. Motionen bedöms därmed vara besvarad.

Ärendets behandling under mötet

Jennifer Medin (MP) yrkar bifall till motionen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och Jennifer Medins yrkande och finner att arbetsutskottets förslag vinner bifall.

Beslutsunderlag

Motion (KD) Gruppstorlek i förskolan 2024-04-25

Beslut barn- och utbildningsnämnden 2024-06-05 §86

Tjänsteskrivelse utbildnings- och arbetslivsförvaltningen 2024-05-17

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-28

Skickas till

Motionären

Registratorn BUN

RS § 453

Motion. Inför riktlinjer för barngruppernas storlek i förskolan enligt Skolverkets riktmärke

Ärendenummer: RS 2024/488

Paragraf föregående instans: AU § 303

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionen anses besvarad

Sammanfattning

Miljöpartiet har lämnat in en motion som remitterats till barn- och utbildningsnämnden. Barn- och utbildningsnämnden (BUN) svarade på motionen den 5 juni 2024.

Miljöpartiet yrkar i en motion att införa en riktlinje för barngruppers storlek i förskolan enligt Skolverkets riktmärke.

Barngrupperna på Gotland ligger i nivå med Skolverkets riktmärke för barngrupper. Förskolorna på Gotland håller en hög kvalitet enligt Kommuners Kvalitet i korthet (KKiK).

Rektor beslutar enligt skollagen kap 2 §10 om sin enhets verksamhet och organisation, inklusive storlek på barngrupper. Att besluta om en riktlinje på barngruppens storlek är inte möjligt utifrån skollagen då det skulle inskränka på rektorns beslutsrätt.

Bedömning

Enligt skollagen kap 2 §10 beslutar rektor om sin enhets inre verksamhet och organisation. Att besluta om en riktlinje på barngruppens storlek är inte möjligt utifrån skollagen då det skulle inskränka på rektorns beslutsrätt.

BUN anser att riktmärket för barngruppers storlek från Skolverket följs.

Enligt Kommuners kvalitet i korthet (KKiK) visar kvalitetsindex vid förskola att förskolan på Gotland har en hög kvalitet. Indexet baseras på andel med förskollärlärolegitimation i kommunal förskola, andel barn 1-5 år i kommunen inskrivna i förskolan och personaltäthet i kommunal förskola. Värden placeras på en skala från 0 till 100 där 0 är sämst och 100 är bäst. Region Gotland har ett värde på 91.

Kvalitetsindex förskola, Gotland, värde: 91, år: 2023. Källa: Kolada

När det gäller inskrivna barn per årsarbetare har Region Gotland en relativt hög personaltäthet i jämförelse med andra kommuner. Riket har ett genomsnitt på 5.1 barn/årsarbetare. På Gotland är det 4,5 barn/årsarbetare.

Jämförelse: Inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, lägeskommun, antal, Gotland, värde: 4.5, år: 2023. Källa Kolada

Ärendets behandling under mötet

Jennifer Medin (MP) yrkar bifall till motionen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och Jennifer Medins yrkande och finner att arbetsutskottets förslag vinner bifall.

Beslutsunderlag

Motion. Inför riktlinjer för barngruppernas storlek i förskolan enligt Skolverkets riktmärke 2024-02-21

Tjänsteskrivelse utbildnings- och arbetslivsförvaltningen 2024-05-03

Beslut barn- och utbildningsnämnden 2024-06-05 §67

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-28

Skickas till

Motionären

Registratorn BUN

RS § 454 Motion. Utred förutsättningarna för insatsen extravuxen

Ärendenummer: RS 2022/680

Paragraf föregående instans: AU § 301

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionen anses besvarad.
-

Sammanfattning

I en motion inkommen från Meit Fohlin (S) yrkas att Region Gotland ska utreda förutsättningarna för att implementera insatsen Extravuxen. Motionen har remitterats till socialnämnden som utrett frågan.

Barnrättsorganisationen Maskrosbarn har arbetat fram insatsen Extravuxen och är till sin form lik en kombination av kontaktfamilj och kontaktperson. Insatsen är framtagen för att fylla glappet mellan öppna insatser och placering till ungdomar från 13 år. Uppdraget bygger på en hög grad av flexibilitet och medbestämmande från ungdomen, där ungdomen och deras Extravuxen tillsammans bestämmer hur kontakten ska se ut. Tanken med insatsen Extravuxen är att addera en vuxen person som finns där i vardagen som en trygghet för ungdomen.

Socialförvaltningen kan idag erbjuda insatsen särskilt kvalificerad kontaktperson, SKKP, till barn och unga som riskerar att placeras på institution eller i familjehem. Insatsen SKKP motsvarar det som beskrivs i insatsen Extra vuxen. Mot bakgrund av detta föreslår regionstyrelseförvaltningen att motionen ska anses vara besvarad.

Bedömning

Socialförvaltningen kan erbjuda en insats, så kallad särskilt kvalificerad kontaktperson till barn och ungdomar som riskerar att placeras på institution eller i familjehem. Bedömningen att den insatsen motsvarar det som avses med ”Extra vuxen” i motionen. Regionstyrelseförvaltningen föreslår därför att motionen ska anses vara besvarad.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Elisabeth Jonsson Höök, samverkansledare, regionstyrelseförvaltningen.

Jörgen Benzler (V) yrkar med instämmande av Jennifer Medin (MP) bifall till motionen.

Anna Hrdlicka (L) yrkar med instämmande av Andreas Unger (M) och Håkan Eriksson (S) att motionen ska anses besvarad.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och Jörgen Benzlers yrkande och finner att regionstyrelseförvaltningens förslag vinner bifall. Motionen anses besvarad.

Beslutsunderlag

Motion, inkom 2022-04-25.

Socialförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2023-01-27 (SON 2022/457)

Socialnämnden 2023-03-15, § 56

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-24

Skickas till

Socialnämnden

Motionären

RS § 455 Motion. Ta bort klockningen för Hemtjänstpersonalen på Gotland

Ärendenummer: RS 2024/1631

Paragraf föregående instans: AU § 304

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionen avslås.

Sammanfattning

Sverigedemokraterna har inkommit med en motion om ”Att Ta Bort Klockningen för Hemtjänstpersonalen på Gotland”.

Sverigedemokraterna beskriver i motionen att hemtjänstpersonalen spelar en avgörande roll i att tillhandahålla omsorg och stöd till äldre och funktionshindrade personer i deras hem. Syftet med motionen är att nuvarande system med klockningen av hemtjänstpersonalen ska tas bort. Vidare är syftet med motionen att minska den administrativa bördan som klockningen medför och genom det öka personalens arbetsglädje och förbättra kvalitén på omsorgen.

I motionen föreslår Sverigedemokraterna att regionfullmäktige bifaller med följande förslag till beslut:

1. Att Region Gotland omedelbart avskaffar klockningen av hemtjänstpersonalens arbetstid.
2. Att kommunen utvecklar och implementerar alternativa metoder för att säkerställa att omsorgstjänster levereras på ett effektivt och kvalitativt sätt, utan att belasta personalen med onödig administration.
3. Att kommunen inför regelbundna samråd med hemtjänstpersonalen för att identifiera och lösa eventuella problem eller utmaningar som uppstår till följd av avskaffandet av klockningen.

Motionen har remitterats till socialförvaltningen (SOF) som föreslår att motionen bör avslås då förslagen till beslut redan uppfylls i hemtjänstverksamheten som bedrivs på Gotland (SON 2024/349).

Socialförvaltningens bedömning:

- Hemtjänsten klockar inte sina medarbetare.
- Verksamheterna har redan metoder som visar genom brukarundersökningen att utförare levererar insatser som är kvalitativa och brukare är nöjda med.

- Verksamheterna har med hög kontinuitet och regelbundenhet arbetsplatsträffar, kvalitetsråd, brukarråd som säkerställer att både kvalitet och arbetsmiljö diskuteras och utvecklas.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen delar socialnämndens bedömning och föreslår att motionen avslås.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Motion daterad 2024-06-17

Socialnämnden 2024-09-19, § 140

Socialförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-08-23

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-01

Skickas till

Motionären

RS § 456 Medborgarförslag. Bygg en stor simhall i Visby.

Ärendenummer: RS 2023/1727
Paragraf föregående instans: KFB § 52

Regionstyrelsens beslut

- Medborgarförslaget anses besvarat.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit 2023-09-01 där förslagsställaren föreslår att Regionfullmäktige behöver besluta om att bygga en stor simhall i Visby. Förslagsställaren menar vidare att alla huvudorter på Gotland, så som Hemse, Slite och Visby bör ha egna simhallar. Förslagslämnaren vill behålla befintligt Solbergabad men även se nya satsningar på simhallar, med ny teknik och mer fokus på resurshållning.

Förslagsställaren vill också se en större samverkan mellan aktörer för att bygga nya och renovera de befintliga simhallar samt en större satsning på bland annat solceller. På så sätt skulle en innovation samverkan locka intresse från omvärlden.

I och med byggnationen av det nya badhuset i Visby anser förvaltningen att det finns god tillgänglighet till bad på Gotland. Samt att det nya badhuset kommer att vara modernt både sett till utformning och teknik. Förvaltningen anser därmed medborgarförslaget besvarat.

Bedömning

Inom ärende 2019/959 Badhus i Visby togs 2021 beslut om att ett nytt badhus ska byggas i Visby. Lokaliseringen är intill det befintliga badhuset och byggstart är planerat till hösten 2024. I det nya badhuset kommer det att finnas mer badutrymmen än tidigare, fler bassänger och även ett fokus på resurshållning genom lösningar som gör att bland annat inte lika mycket vatten går åt.

Badhuset i Hemse har nyligen renoverats både i bassängen och omklädningsrummen. Badhuset i Fårösund är det inte Region Gotland som äger och driver, dock har Region Gotland upphandlat tid i badhuset för allmänheten. Det vill säga det finns badmöjligheter på relativt stora delar av ön.

Det badhus som nu ska byggas i Visby har planerats och projekterats under en lång tid och kommer att vara ett modernt badhus både till utformning och teknik.

Det är regionstyrelseförvaltningens bedömning att det finns en god tillgänglighet av badhus på Gotland och att det nya badhuset i Visby kommer

att vara tekniskt utvecklat. Regionstyrelseförvaltningen anser därmed förslaget besvarat.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag daterad 2023-09-01

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-01

Skickas till

Förslagsställaren

RS § 457   Medborgarförslag. Anlägga en discgolfbana, frisbeegolfbana

Ärendenummer: RS 2020/1214
Paragraf föregående instans: KFB § 50

Regionstyrelsens beslut

- Medborgarförslaget avslås.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit 2020-08-10 där förslagsställaren föreslår att Region Gotland närmare ska undersöka möjligheterna att anlägga en discgolfbana. Förslagslämnaren menar vidare bland annat att discgolf, även kallat frisbeegolf är en av Sveriges snabbast växande sporter. Sporten ställer inga höga krav på fysisk kapacitet och kan spelas av nästan alla. I Visbys närområde finns flera lämpliga platser för anläggande av en discgolfbana. En discgolfbana skulle exempelvis kunna anläggas i området kring Maxi Arena och ytterligare förstärka platsen som idrott och rekreationsområde. Discgolfsporten har sin stora fördel i att den kan utövas av många. Oavsett ålder, förkunskap, ekonomi och fysisk kapacitet. Discgolfsporten har även sin stora fördel i att den erbjuder rekreation i naturen. Banorna kräver ingen övervakning och förhållandevis lite skötsel. En discgolfbana går snabbt och enkelt att anlägga. För att ytterligare förstärka Region Gotlands arbete med folkhälsa för alla och för att förstärka medborgarnas möjligheter till en meningsfull fritid bör regionfullmäktige närmare undersöka möjligheterna att anlägga en discgolfbana.

Förslag till beslut är att avslå medborgarförslaget då det redan finns en utbyggd discgolf struktur på Gotland, både banor i kommersiell drift men även föreningsdrift.

Bedömning

Möjlighet till aktiviteter är centralt i Region Gotlands arbete. Det framgår bland annat av Fritidsplanen som fastställdes i slutet på mars 2023. Antalet discgolfbanor på Gotland, både i kommersiell drift men även föreningsdrift, har ökat de senaste åren. Det finns, enligt appen U-disc, 7 discgolfbanor på Gotland och två under konstruktion. Dessa anläggningar har mellan 9 och 27 hål vardera. De ligger över hela ön, från Lärbro i norr till Hemse i söder. Regionstyrelseförvaltningen ser i dagsläget att det finns en god etablering av discgolfbanor och även om en kommunal bana skulle bidra till mer möjlighet till aktiviteter ser förvaltningen i dagsläget inget behov att prioritera anläggandet av kommunala discgolfbanor och bedömningen är att avslå medborgarförslaget.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag daterad 2020-08-10

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-01

Skickas till

Förslagsställaren

RS § 458   Medborgarförslag. En utomhus skatepark i betong

Ärendenummer: RS 2023/1166
Paragraf föregående instans: KFB § 51

Regionstyrelsens beslut

- Medborgarförslaget anses besvarat.
-

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit 2023-04-30 där förslagsställaren föreslår att det ska anläggas en skatepark i betong. Förslagsställaren skriver att en betongskatepark är vad Gotland behöver för att främja spontanidrott. Det står i medborgarförslaget att det finns ytor att lägga den i Slite, gärna runt den befintliga idrottsplatsen och att det finns goda transportmöjligheter med buss till och från Slite. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att det redan sker utveckling inom Skateparksområdet med ett pågående projekt i centrala Visby och ett nybyggs Skatepark i Terra Nova. Därmed är förslag till beslut att avslå medborgarförslaget.

Bedömning

Möjlighet till aktiviteter är centralt i Region Gotlands arbete. Det framgår bland annat av Fritidsplanen som fastställdes i slutet på mars 2023. I Fritidsplanen lyfts även möjligheten till spontanidrott fram som viktig att utveckla. I det ingår även skateytor. Utvecklingen skateytor är en vital och bärande del av ärendet RS 202/886 – Aktivitetspark i Visby. I det ärendet, där det fortsatt utreds var en aktivitetspark ska förläggas i Visby finns även skatepark med. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att frågan om utveckling av ytor för skateboard är omhändertagen och bevakad sedan tidigare. Detta kan även konstatera av att det vid Terra Novaskolan i Visby anläggs nya ytor för skateboard. Dock finns inga konkreta planer att bygga eller utveckla skateytor i Slite i Region Gotlands regi. De insatser som planeras är i Visby där behovet anses vara störst.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag daterad 2023-04-30
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-01

Skickas till

Förslagsställaren

RS § 459 Medborgarförslag. Möjlig lösning på Södertorgs svarta fläck

Ärendenummer: RS 2024/1843

Paragraf föregående instans: AU § 305

Regionstyrelsens beslut

- Medborgarförslaget avslås.

Sammanfattning

I ett medborgarförslag föreslås sammanfattningsvis att fula byggnader med eftersatt underhåll bör kunna skylas med t.ex. skyddsnet som har tryckta motiv. Regionfullmäktige har överlämnat medborgarförslaget till regionstyrelsen för beredning.

Av 5 kap. 72 § andra stycket kommunallagen framgår att handläggningen av medborgarförslag ska regleras i regionfullmäktiges arbetsordning. I 32 § arbetsordningen anges att ett medborgarförslag bara kan behandlas i sak i fullmäktige om det ligger inom fullmäktiges befogenhetsområde. Vidare får enligt 12 kap. 2 § regeringsformen ingen myndighet, inte heller riksdagen eller en kommuns beslutande organ, bestämma hur en miljö- och byggnämnden i ett särskilt fall ska besluta i ett ärende som rör myndighetsutövning mot en enskild eller mot en kommun eller som rör tillämpningen av lag.

Av 8 kap. 14 § och 11 kap. 19 § plan- och bygglagen följer att om en byggherre, ägare, nyttjanderättshavare, väghållare, kontrollansvarig, sakkunnig eller huvudman för en allmän plats låter bli att hålla ett byggnadsverk i vårdat skick, får miljö- och byggnämnden förelägga denne att inom en viss tid vidta åtgärden (åtgärdsföreläggande). Det är alltså en fråga om nämndens myndighetsutövning att pröva eftersatt underhåll och lämpliga åtgärder emot det. Förslagen åtgärd ligger inte inom fullmäktiges befogenheter. Därför föreslås att förslaget avslås.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag 2024-08-21

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-11

Skickas till

Förslagsställaren

RS § 460 Medborgarförslag - Extra elverk vid kris

Ärendenummer: RS 2024/1898
Paragraf föregående instans: AU § 306

Regionstyrelsens beslut

- Medborgarförslaget avslås.

Sammanfattning

I ett medborgarförslag framförs att Destination Gotlands fartyg har kraftiga generatorer som kan alstra stora mängder el och om det därför vid kris skulle gå att koppla upp fartygen till det befintliga elnätet på något sätt.

Av 2 kap. 2 § kommunallagen framgår att regionen inte får ha hand om sådana angelägenheter som enbart staten, en annan kommun, en annan region eller någon annan ska ha hand om. En starkströmsledning får enligt 2 kap. 1 § ellagen inte byggas eller användas utan tillstånd (nätkoncession). Nätkoncession för Gotland innehas enligt Energimarknadsmyndigheten av Gotlands Elnät AB (GEAB).

Medborgarförslaget gäller en angelägenhet för GEAB. Det kan här även noteras att enligt gällande miljödömdom för Visby hamn ska färjorna i hamn försörjas av elnätet från land allt i syfte att minska buller och utsläpp. Enligt uppgift från hamnchefen och regionens elingenjör så skulle det även från ett rent tekniskt perspektiv vara svårt att bara vända på strömmen. Med hänsyn till det anförda föreslås att medborgarförslaget avslås.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag 2024-08-30
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-30

Skickas till

Förslagsställaren

RS § 461 Avsägelse och fyllnadsval

Regionstyrelsens beslut

De ledamöter som av sagt sig sina uppdrag entledigas och nya ledamöter utses enligt nedan:

- Som ny ersättare i kultur- och fritidsberedningen efter Eva Nykvist (S) utses Matilda Werkelin (S).
- Som ny ersättare i samrådsgruppen för personer med funktionsnedsättning inom regionstyrelsens verksamhetsområde efter Johan Asplund (-) föreslås VAKANT (KD).
- Sofia Persson (C) har av sagt sig uppdraget som ledamot i kultur- och fritidsberedningen.
- Som ny ledamot i kultur- och fritidsberedningen efter Sofia Persson (C) föreslås VAKANT (C).

Att inträda enligt gällande turordning.

Paragrafen justeras omedelbart.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på förslagen och finner att de bifalls.

Beslutsunderlag

Sofia Perssons (C) avsägelse 2024-11-20, RS 2024/2385.

Skickas till

Berörda nämnder
Berörda partiexpeditioner
politikerarvoden@gotland.se

RS § 462   **Anmälan av delegationsbeslut**

Sammanfattning

Till handlingarna lades med stöd av delegation följande fattade beslut:

Delegationsbeslut. Serveringstillstånd 2024-11-07-- 2024-11-29.

Delegationsbeslut. Nytt långfristigt lån 2024.

Delegationsbeslut. Ränteswapavtal.

RS § 463   **Information. Vissa inkomna handlingar**

Sammanfattning

Till handlingarna lades följande inkomna handlingar:

- Pensionärsrådets protokoll 2024-11-12
- Beslut Tekniska nämnden 2024-11-27 § 217
- Beslut Tekniska nämnden 2024-11-27 § 245

RS § 464   **Regiondirektörens information**

Ärendenummer: RS 2024/1340

Sammanfattning

Regiondirektör Stefan Hollmark informerar skriftligt regionstyrelsen om följande:

- Stärkt samverkan mellan skola, vård och omsorg.
- T.f Sjukhuschef.
- Klimatkontrakt 2030.
- Säkerhetschefen slutar.
- Servicetjänster för personer som är 75 år eller äldre.
- Polhemsskolan avvecklas.

RS § 465 Remiss av betänkandet Motståndskraft i samhällsviktiga tjänster (SOU 2024:64)

Ärendenummer: RS 2024/2161

Regionstyrelsens beslut

- Ärendet återremitteras och återkommer till regionstyrelsen den 9 januari 2025.

Sammanfattning

Region Gotland välkomnar möjligheten att yttra sig över delbetänkandet SOU 2024:64 "Motståndskraft i samhällsviktiga tjänster". Utredningen föreslår att CER-direktivet införlivas genom en ny lag, lagen om motståndskraft hos kritiska verksamhetsutövare, för att stärka kritiska verksamheters robusthet och motståndskraft.

Region Gotland vill särskilt belysa de ekonomiska och operativa konsekvenserna av förslagen, med fokus på samhällskritiska funktioner som vatten och avlopp (VA), måltidsproduktion, energiförsörjning och transporter. Gotlands geografiska och klimatmässiga förutsättningar innebär oproportionerligt stora utmaningar, vilket kräver särskilt stöd och samverkan på nationell nivå.

Europaparlamentet och rådet antog den 14 december 2022 CER-direktivet, samtidigt som NIS2-direktivet (införlivas januari 2025 för NIS2 och augusti 2025 är förslaget för införlivande av CER-direktivet)

EU:s medlemsstater ska identifiera verksamhetsutövare som erbjuder samhällsviktiga tjänster inom sektorerna energi, transport, bankverksamhet, finansmarknadsinfrastruktur, hälso- och sjukvård, dricksvatten, avloppsvatten, digital infrastruktur, offentlig förvaltning, rymden samt produktion, bearbetning och distribution av livsmedel.

Utredningen ställer krav på att kritiska verksamhetsutövare ska göra en riskbedömning och vidta åtgärder, inklusive bakgrundskontroller, i syfte att stärka motståndskraften, samt rapportera incidenter.

Lagförslaget innehåller vidare bestämmelser om tillsyn och sanktioner samt en ram för samarbete mellan medlemsstaterna.

Lagförslaget ställer krav på att kritiska verksamhetsutövare ska göra en riskbedömning och vidta tekniska, säkerhetsmässiga och organisatoriska åtgärder, inklusive bakgrundskontroller, i syfte att stärka motståndskraften, samt rapportera incidenter. Åtgärderna ska vidtas på grundval av riskbedömningen, utgå från ett allriskperspektiv och vara proportionella i förhållande till risken.

Bedömning

Region Gotland välkomnar utredningens förslag att införliva CER-direktivet genom en ny lag, men ser att konsekvenserna blir betydande för Regionen Gotland på grund av Gotlands insulära läge

Enligt utredningen ska kritiska verksamhetsutövare utan onödigt dröjsmål rapportera incidenter som medför eller kan medföra en betydande störning i tillhandahållandet av samhällsviktiga tjänster. En första rapport ska lämnas inom 24 timmar efter att verksamhetsutövare har fått kännedom om en incident. Region Gotland instämmer i att snabb incidentanmälan är rimlig, men att kravet på betydande störning måste tydliggöras och anpassad till verksamheten och dess beroenden.

Vatten/Avlopp: Region Gotland har en unik utmaning vad gäller vattenförsörjning och avloppshantering, med begränsade vattenresurser och ett känsligt ekosystem. Utredningens förslag om ökade krav på säkerhet och redundans för VA-system är i grunden positiva, men medför betydande investeringskostnader. Gotland är särskilt utsatt för klimatförändringar, vilket gör det nödvändigt att utredningens förslag integrerar långsiktiga klimatanpassningsperspektiv för VA-infrastruktur. Visby som världsarv medför särskilda utmaningar för att skapa ett robust avloppssystem. En modernisering behöver ske med stor hänsyn till historiska lämningar och den unika stadsmiljön. Specialanpassade lösningar och krav på kulturhistorisk hänsyn leder till betydande kostnadsökningar. Visbys läge nära havet och framtida risker för översvämningar ökar kraven på att systemet både ska vara hållbart och motståndskraftigt mot klimatförändringar vilket också driver upp kostnaderna.

Region Gotland ansvarar för måltidsproduktion till skolor, äldreboenden och vårdinrättningar, vilket utgör en samhällskritisk funktion.

Livsmedelssäkerhet: För att öka robustheten krävs investeringar i lokala lager och diversifierade leverantörskedjor. Här behöver särskilda medel avsättas för att säkerställa att även regioner med geografiska utmaningar kan uppfylla kraven.

Energiförsörjning: Förslagen måste beakta vikten av säker energitillgång till storkök och kylsystem. Gotland är beroende av stabil elförsörjning, och vid störningar i elnätet riskeras upprätthållande robusthet. Reservkraft blir därför en viktig nyckelfaktor för regionens samhällskritiska funktioner, vilket är mycket kostnadsdrivande.

Transport: De indragna flygförbindelserna som börjar gälla 2025 och otillräcklig redundans i transportsystemet påverkar både direkt och indirekt flera vitala samhällsfunktioner för regionens samhällskritiska funktioner. För att kunna upprätthålla en robust transportförsörjning krävs det en statlig

inblandning för att återbygga en solid redundans för transporter till och från ön.

Region Gotland vill särskilt lyfta att vi möter oproportionerligt stora utmaningar när det gäller att implementera robusthetsåtgärder. Det krävs tydliga finansieringslösningar från statligt håll för att stötta mindre regioner som Gotland för att ha möjlighet att möta de höjda kraven.

Finansiering: I avsnitt 2.1.7 anges att utredningen ska föreslå finansiering för kostnadsökningar som berör det allmänna. I avsnitt 15.5.6 hänvisar utredningen till finansieringsprincipen, som innebär att nya obligatoriska uppgifter från staten ska finansieras, men konstaterar samtidigt att kostnaderna kan hanteras inom befintliga budgetramar då de inte bedöms vara omfattande.

Region Gotland delar inte denna bedömning. De åtgärder som krävs för att stärka motståndskraften i samhällsviktig infrastruktur medför betydande kostnader som inte ryms inom befintliga budgetramar. Detta är särskilt utmanande med tanke på den ekonomiska press som många kommuner och regioner, inklusive Gotland, redan står inför.

Region Gotland föreslår att en statlig fond inrättas där offentliga kritiska verksamhetsutövare kan ansöka om medel för att säkra sina samhällsviktiga tjänster. Fonden ska vara ett komplement för de fall där annan finansiering, såsom 2:4-anslag, inte är tillräcklig.

Region Gotland ser också ett behov av ökad nationell och statlig samverkan, där staten tar en mer aktiv roll i att samordna insatser för robusta samhällskritiska tjänster som transport och elförsörjning.

Sammanfattningsvis vill Region Gotland framhålla att robusthetskraven enligt utredningen är viktiga och relevanta, men att mindre regioner som Gotland behöver stöd för att kunna möta dessa krav. Region Gotland ser fram emot fortsatt dialog kring hur förslagen kan implementeras på ett rättvist och effektivt sätt.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Izabelle Bengtsson, beredskapsstrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att ärendet återremitteras med motiveringen att underlaget behöver fördjupas samt kompletteras med ett separat yttrande att inge till försvarsdepartementet. Ärendet ska återkomma till regionstyrelsen den 9 januari 2025.

Ordförande ställer proposition på om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras och finner att ärendet återremitteras och återkommer till regionstyrelsen den 9 januari 2025.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-12-09

Skickas till

Försvarsdepartementet